



ИСКРЕНЕ ЧЕСТИТКЕ ВОЉЕНОМ МАРШАЛУ



Из руке у руку, праћена аплаузима из мјеста у мјесто, Штафета младости хита ка вољеном Маршалу. Када код Њега дође, биће то јединствен поздрав цијelog народа.

ШТАФЕТА МЛАДОСТИ, којом сви грађани наше земље шаљу искрене честитке вољеном другу Титу за његов 81. рођендан, свечано је дочекана и испраћена и у нашој општини. Свуда аплаузи, цвијеће, озарена лица. Била је то још једна спонтана и јединствена манифестација нашем Маршалу, још једна искрена честитка да нам покажи дуги низ година и да нас успијено води у нове билке и побједе — ка љепшој и срећнијој будућности. Било је то још једно признанје — синовско и људско-вољеном вођи, још једна подршка и обећање енергичном руководиоцу да заједно с њим наставимо на отклањању деформација, које спречавају даљи ход ка нашем бољем сјутру.

Када је предсједник Општинске конференције Савеза омладине Нико Дулетић на збору у Будви казао у поздравном говору: „Посјети нас поново, Маршале — увијек си добродошао у наше домове и за нашом трпезом, јер ти је увијек мјесто на њеном челу, јер си увијек у нашим срдима“, тгром су одјекнули аплаузи. Ове ријечи су изговорене из дна душе свих присутних.

Приморске Новине

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО

ГОДИНА II ○ БРОЈ 18. и 19. ○ БУДВА, 1. МАЈ 1973.

ЦИЈЕНА 2. ДИН

ПРВИ МАЈ - ПРАЗНИК БОРБЕ И РАДА

ПРВИ МАЈ... Не само црвеним словима, већ и крвљу записан dagom u хроници времена. Неупоредиво славље рада и стваралаштва. Знаменje тријумфа против зла и неправде. Празник солидарности с револуционарним акцијама поробљених. Сваке године, идући му у сусрет, наши трудбеници мјере и упоређују своје кораке на путу у социјализам — своју истрајност, досједност и вјерност његовим идеалима.

Трећа је година како смо закорачили у десету деценију празновања Првог маја. Почео је као свечана смотра у борби прогреса израбљивања и поробљавања, а за живот који је требало свом мишљу, чином и жртвом осмишљавати и изграђивати: кроз борбу за побољшање услова рада, преко штрајкова у фабрикама и школама, штрајкова глађу у тамницама и јуначког одолиживања мукама. Циљ је био да наша свакодневница буде на висини сна о могућој љепоти живота.

Безброј неизрециво дивних и чистих осјећања будила је у срцима пјесма „Устајте, ви земаљско робље!“ Одјекivala је као позив и пријетња у вријеме давнопрошло, када су само они сањара могле да наслуте рађање будућег дана, чија је зора требала тек да стигне преко барикада, с бомбашким уранцима, кроз славља у оркестру пушака, баџача и пушкомитраљеза.

Да бисмо могли изјерити вриједност нашег данас, којим смо — поменимо и то — понекад и с правом нездовољни, треба прочитати или чути о борби у казаматима и рововима и како се угајало у први дан слободе — да се превију ране.

Листајући сликовницу прошлости, дочаравамо љукове оних који су, мислећи више на будуће него на себе, били вјерни и у тренуцима када је вјерност подразумјевала крајње одрицање, па и смрт. Упознајемо и завојети оне који се — одавно и заувијек одсутни — као да су у пуној снази, раме уз раме с људима данашњице, боре за будућност којој су жртвовали живот. Њих који су, као зраци рујне зоре, озарили нашу земљу: знане и незнане другове који су допринијели рађању вјечног пролећа првомајског.

Слављен је Првј мај у прогонствима и јуришима на непријатељска утврђења, на барикадама заливеним крвљу револуционара, који су чврсто вјеровали да ће се кад-гад, њихови снови остварити. Питали су се окованi у самицама и на самртним мукама: „Чему ће, када све жеље буду испуњене, мони још да се надају, чиме да се заносе, о чему да сањају?“ Сви ти и најамби-



С. Пенгов: Поход градитеља социјализма

циознији снови данас су стварност или ће то сјутра — прекејутра бити, а потомци некадашњих сањара спремни су за нове снове, ујерени да ће за коју годину бити јава оно што је данас сан.

Задаци су били различити. Прекјуче, прије пола вијека, — извојевати осамсатни радни дан. Јуче — смрт фашизму! Данас — спровођење у живот радничких амандмана и Писма друга Тита. Прва првомајска поворка снова, она с краја прошлог вијека, имала је као акциону паролу скраћење радног времена које се мјерило не часовима, већ изласком и заласком сунца! Партизански одважни поздрав, такође, је прошлост. Иако је социјализам сашао с транспарената ужи-

вот, на том путу стоје још многе препреке. А када и оне буду савладане, ни тада неће бити крај мајти и људској глади да се окушају хљебови још непознатог укуса.

Историја је запамтила времене мутна, крвава и бесудна, када је слободна рјеч стајала по некад људску главу. А човјек се, и поред тога, желје да буде слободан, бори за слободу и гинују за њу. Ношен стваралачким импулсима предавао се машти и не самог себе, већ људе уопште, гледајући љепшој будућности, лишену биједе, зебњи и пријетњи.

Давнопрошло, оно недавно и ово садашње само су раздобља на спирали сај-јава-сај. Успон је почeo стављањем себе изнад слијепих сила природе с њеним вучијим законима, првим кораком на путу у прометејску историју човјека творца и проналазача. Иако се тaj успон наставља неслучјеним темпом, ипак још увијек трају ратови против свих и свега што стоји на путу прогресу, и они треба да буду све бескоромиснији и жеђни.

Ако се вратимо у сјећању пола људског вијека уназад, видјећемо не само тадашње видике и снове, већ и упале образе и искрзана одијела људи из првомајских поворки, ношених љубављу према људима, који су дјелима потврђивали своје другарство. Данашња празновања одвијају се у знаку борбе за сјутршњи ненаоружани мир и братство свих људи и народа.

Одани свему што је узидано у чврсте темеље стварности, заљубљени у љепоту сваког дана, ујерени смо да људи морају постати свјесни чињенице да ни једна зора неће довољно обасјати путеве ако се прије тога, како неко рече, „не до-сањају правди и конапи дана који долазе“.

Ми смо од оних који сањају будни — отворених очију и напетих мишица, спремни да пред своје снове истуре бедем својих груди, да у пехар напоче крв из срца и здравље и да тим пехаром наздраве незаборавним гробовима и дјеци која ће се родити сјутра. Да наздраве нашем плавом небу, бурном мору и мајском сунцу, топлом као очи у које су наслане свјетlostи дана из којих треба да потеку сунчане ријеке радости.

Првог маја ће широм домовине вијорити заставе првене у рукама пруженим у будућност и уздигнуте над тамнином вјекова тамница. Борбене наше заставе за сусрет и загрђаје, застапе — непресушна врела обнављања. На тај величансвијени празник сјетићемо се и оних који још увијек својим мукама и главама плањају снове поробљених и обесправљених, који гину и, мртви, постају заставе.

ПРВОМАЈСКЕ ЖЕЉЕ, ПРИМЈЕДБЕ, ПОРУКЕ И ОБАВЕЗЕ

СЛОЖНА И КОМПАКТНА ОРГАНИЗАЦИЈА



Васо Поповић

И МАМ 36 ГОДИНА РАДНОГ СТАКА — почео је ВАСО ПОПОВИЋ, домаћин хотела „Парк“, а од тога сам посљедњих 25 година стално на подручју општине. У хотелу „Парк“ сам од 1961. године и могу да кажем да су у овој радној

организацији моја људска и радничка права у потпуности поштована. У колективу смо успјешно отпочели с пријемом уставних амандмана — постали смо основна организација удруженог рада, и од тада су многе ствари кренуле на боље. Успјешно рjeшавамо стамбено питање радника. Још двојина-гројица су без стана, али ни они неће дugo бити без пристојног крова над главом. Представљамо сложну и компактну цјелину. Успјешно смо извршили све припреме за сезону. Наших 528 лежаја у хотелу и вилама спремно дочекују прве госте, којима се надамо у већем броју за првомајске празнике. Сви смо се придруžili спровођењу Писма у живот и тако ћemo наставити.

Уз искрне честитке нашеј заједничког празника, свим друговима радницима поручујем да се и они свесрдно заложе да би ријечи другаја постале дјело.

СЕЗОНЦИ ОБЕСПРАВЉЕНИ



Бранко Гвозденовић

ПИСМО ДРУГА ТИТА и извршног бироа Предсједништва СКЈ у „Авали“ се не спроводи како треба — рекао је БРАНКО ГВОЗДЕНОВИЋ, конobar из хотела „Интернационал“. — Треба да отвореније дискутујемо на састанцима и да осудимо носиоце пегављивих појава којих је у овом предизују било на претек.

Сезонска радна снага је обесправљена. Појединци су радили три до четири године у предизују, а ни до данас нијесу успјели да заснују стручни радни однос! А доходак и они стварају као и ми и, пошто их је знатно више, већина дохотка је њихово дело. Нису само руководиоци криви. Уочио сам поједине неправилности и од страшне радника. Кад се радило о расподјели станови, било је

Похвале преко океана



Вељко Шољага

ПРЕЛИСТАВАЈУЋИ ПРОШЛОГОДИШЊУ АНКЕТУ, која је прављена у агенцији „Југотурс“, најављујемо на бројне похвале говорију који су боравили у хоте-

лу „Олива“, најреномиранијем објекту петровачког предузећа „Палас“. Он се, углавном, односи на одлично припремање хране, по чему је овај хотел надалеко чувен.

До скоро шеф кухиње у овом објекту, двадесетшестогодишњи Вељко Шољага, био је миљеник радника колективе и многобројних гостију. Сада је премештен у новостворене хотел „Кастел-лајст“ у високе „Б“ категорије, где не, такође, бити шеф кухиње. О њему смо у Петровцу чули само ријечи похвале. У томе се слажу и они с којима је Вељко складније на послу и они с којима у слободном времену повремено поједи. Одјерен и тих, на послу је педантан и необично вриједан.

„Није чудо што се гости хотела „Олива“ и писмено и усмено похвалио изражавају“ — рекао нам је Чедо Краљевић, секретар Основне организације Савеза комуниста у предузећу. — „Вељко је изврстан мајstor, — наставио је он — „стручан вако млад, одличан организатор. О њему ћете свуда чути само све најбоље. — Камо среће да имамо више таквих радника! Предузеће за такве мора да нареће средства, како би се даље усвршавали и

постigli највише у својој професiji.

Вељко је угоститељску школу завршио у Титограду, где је био добар ћак, а након тога у Оpatiji завршио Випну угоститељску школу и стекао звање висококвалификованог кува-

— Девет година сам у овом колективу — прича Вељко. Предузеће ме је стипендирало, док сам био у Оpatiji, али сам, испак, незадовољан садашњим третманом у њему. Имам породицу, а стана, изузев привременог смештаја, немам. И платам је мала. Мислим да предузеће треба да ми омогући пристојан живот.

Интересовало нас је да ли Вељко жели да се усавршила и да ли за то постоје могућности. — Знам да још доста треба да учим. Желио бих да у зимском периоду будем у неком познатом објекту где бих могао да се стручно усавршавам. Иначе, у животу сам највише научио од Милосава-Мића Мартића који је раније био у нашем колективу, и могу вам рећи да је велика штета што је отишао. Био је изванредан стручњак, а такве треба задржати.

С. Грегорић



Вјера Самарцић

Обавезе сваког чекају

ЖЕЛИМ СВИМ ДРУГОВИМА — рекла је ВЈЕРА САМАРЦИЋ, радница „Путника“ — да Први мај прославе у добром расположењу, а послиje да приону на посао, јер обавезе сваког чекају: сезона је отпочела. Што се мене тиче, празник ћу дочекати и прославити са својим родитељима. Ако буде лијепо вријеме, пони ћemo негде на излет.

Богати и сиромашни

МНОГО СЕ ПРИЧА О ОБОГАЋАЊУ Будванске општине — почев је омладинац ЂОКО БЕЧИЋ — а Општинској конференцији Савеза омладине додијељена су за све активности минимална средства. Не може се све постићи само ентузијазмом треба нам помоћи више него до сада, знатно више.

Што се тиче социјалних разлика — неки су се људи претjerano обогатили. Мало се водило рачуна о радницима, радничким становима, радничком стандарду. На подручју нашеј општине радила су многа „ГГ“ предузећа — појединци су се богатили на рачун туђег рада и на рачун друштва. Дозволите да упитам: где се сливатолики доходак, када су општински фондови празни.



Гојко Марић



Коца Николић

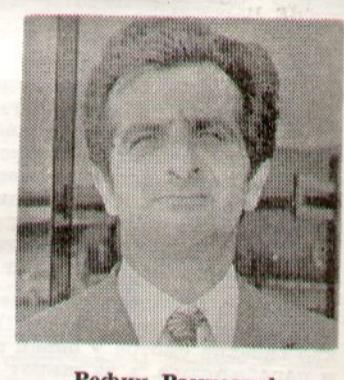
кога критикова или неко за нешто одговарао. Сад више није тако.

Да „Могрен“ уђе у другу лигу

— Моја првомајска жеља — изјавила је МИЛКА ДРАГНИЋ, радница „Јадрана“ — да фудбалери клуба „Могрен“, пред празник и после празника добију по два бода и да уђу у другу лигу. Поручила бих одговорним да поведу више рачуна око изградње спортског стадиона.

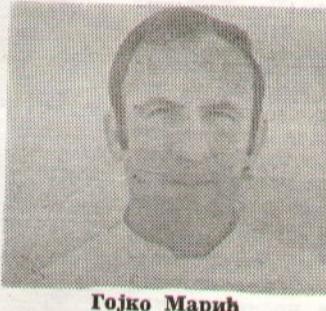
Радници нијесу заборављени

— У НАШЕМ ПРЕДУЗЕЋУ — изјавио је Рефик Рамусовић, месар — Писмо друга Тита се стриктно спроводи у живот. Радници нијесу заборављени — доста добро смо награђени, а посебно пажња се посвећује стамбеном питању... У Будви живим пуних десет година. Овде су ме примили као да сам ту и рођен. Очекујем да ће ми предузеће „Косовоекспорт“ у коме радим обезбиједити пријестојан стан.

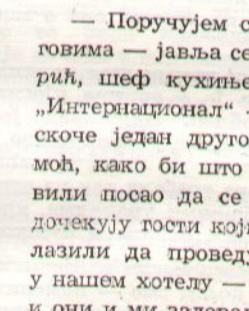


Рефик Рамусовић

Једни и други задовољни



Джорђе Бошковић



— Поручујем својим друговима — јавља се Гојко Марић, шеф кухиње у хотелу „Интернационал“ — да присоче један другоме у помоћ, како би што боље обавили посао да се спремније дочекују гости који буду долазили да проведу празник у нашем хотелу — да будемо и они и ми задовољни.

Треба још напора

И ПОСЛИЈЕ ПИСМА остало је доста старих навика — изјавио је Драган Ђурић, конobar из „Светог Стефана“. — Треба уложити још напора да се поједине деформације отклоне. Стручњаци би морали да више доприносе а не само да примају високе личне дохотке. Граде се тобоже раднички станови, а најбоље, без обзира на број чланова породице, добијају директори и инжењери. Не слажем се да се одвојено од осталих граде раднички станови.

Мени је добро. Имам лични доходак од 1500 динара. Могао сам у зимској сезони да радим на другом мјесту и да примам једну плату, али нијесам

хтио да заузимам мјесто неком незапошљеном раднику.

ПРИМИЛИ СУ МЕ КАО СВОГА

— Не осјејам — каже Љубиша Лепчиновић, сезонски радник Угоститељског предузећа „Аvala“ — присуство национализма и шовинизма у нашој средини. Тачно је да сам са стране, али су ме у Будви примили као да сам оvdје и рођен. Још док сам био мали, отац ми је примио о Црногорцима — брдима и мору, а нарочито о њиховој тврдој ријечи, и тачности, у што сам се и ја сам увјерио.

МАРКСИСТИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ—ИМПЕРАТИВ ВРЕМЕНА

Акција која се код нас води у вези с марксистичким образовањем заснована је, прије свега, на објективним потребама друштвених развијених чија сложеност захтијева све већу ангажованост свих стваралачких снага.

Нашем самоуправном друштву потребни су људи с високом класном свијешћу, стручњаци различитих профилла на завидном нивоу специјалистичких знања из појединачних научних области, који су способни да разумију праву суштину проблема с којима се суочавају, спремни и квалификовани да о стварима и друштвеним процесима суде критички, али и одговорно са становништвом идејног определjenja и научног погледа на свијет. Свијест о друштвеној бију и научни поглед на свијет не добијају се као наслеђе или дар, него се стичу образовањем кроз све облике друштвног живота, преко породице, школе, факултета и радионица организације, а и самообразовањем сваког појединца.

Марксизам није само наука и идеологија научно заснована, већ је то теорија и пракса која и себе саму непрекидно превазилази. Он је јединство мисли и друштвених акција, која руши саме основе егзистенције стога друштва и његових остатака, све врсте човјека и живота.

Нема сумње да је марксизам наука обнове, тиме што у свакој етапи развија друштва производи идеје које изражавају нове видове истине и нова сазнања о друштвеној стварности.



Самоуправљање је подручје најдојсљеднијег остваривања развијеног марксизма и средство његове активности и теоријске и идејне супериорности.

Самоуправно друштво, као облик масовне асоцијације и демократске партнеријације у друштвеним пословима, не може се развијати стихијски. Његов даљи успон зависи од тога колико је поглед на свијет радничке класе ухаптно дубљег коријена у друштвеној свијести и колико је систем етичких приједности и идеја присутни као чинилац који одређује свакодневно поништање и опредељивање људи. Важно је и колико је сама радничка класа и њена авангарда овлађала филозофијом марксизма, као историјском синтезом најзначајнијих достигнућа научне и филозофске мисли, која своју ваљаност доказује, провjerava и верификује у друштвеној пракси. Од свега тога највеће посреднице зависе и реалне могућности друштва да се конституише и да корача као социјалистичко и самоуправљање.

Марксистичко образовање се код нас поставља као неодложан императив времена. Цјелокупна школска настава у нас мора бити пројекта марксизма, а такође и програми радија и телевизије, као и дневна штампа и све врсте публикација. Незамјенљива практична школа марксизма јесте њено друго име — самоуправљање.

Да би се успјешно спроводило самоуправљање, потребно је да сви његови актери буду марксистички образовани. Будући да марксизам није догма, нити окамењени катихизис, већ жива и критички отворена наука, и то и сам приступ прoučavanju марксизма мора бити марксистички заснован. А то, другим ријечима, значи да се не може прихватити становиште према коме је марксизам затворени систем и скуп коначних истини.

У свим наставним и образовним програмима неопходно је истаћи дијалектичко-историјску димензију марксистичке филозофије и њену способност да се, као доследно револуционарна теорија, обогаћује критичким анализом и теоретским уопштавањем наше самоуправне праксе. Дакле, потребно је да се јасно на-

гласи и изрази револуционарни и научно-критички дух ове виталне теорије.

Једино марксизам, јер је лишен апологетике, може да освијетли путеве даљег друштвеног прогреса и да- каже своју пуну научну вриједност за авангардне и социјалистичке опредељене друштвене снаге. У свим сферама нашег друштва критички марксистички приступ треба да дође до свог пуног изражаваја. Ради се о одговорној критици која је јасно социјалистички функционирана и опредељена и која, као таква, помаже излагање практичних рješenja за све проблеме које по- креће.

Као филозофска основа идеологије радничке класе марксизам, треба да нађе одговарајући израз у свим програмима марксистичког образовања, на свим нивоима и у свим структурама наше друштва.

Опредељивањем онога, садржаја и карактера марксистичког образовања моћи ће да се постигне и потребно разграничење са свим интерпретацијама марксизма које су у супротности с потребама наше социјалистичке друштвене праксе.

Нигде као у сferi марксистичког образовања не важи позната поставка: да је човјек ћак до гроба и да васпитач мора бити и сам васпитан.

Садашња покренута акција на овом тако важном задатку не смје се свести на кратку кампању, већ треба да прерасте у стил рада и да, формално и суštinski, увијек остане на дневном реду.

Марксистичко образовање представља императив времена и наше социјалистичке стварности, а тиме и општу обавезу друштва и појединачца, који не жеље да заостану за корацима прогреса. Коначно, увијек када је ријеч о марксистичком образовању, сви треба поново да сједнемо у школску клупу и останемо ћаци до краја радног вијека, налазећи се непрекидно на једном великому испиту стално полажући његове дјелове, али не положивши га никад у потпуности, јер је ово, пре ма марксистичкој дијалектици, немогуће.

Драго СТАНКОВИЋ

ЖАОКЕ

КРЕНУЛО је
ЗБОГ ЛОШЕГ РАДА
И ЗЛОУПОТРЕБЕ
РАЗНЕ,
СВЕ НЕКИ СЛУЧАЈЕВИ
ОСТАВКЕ И КАЗНЕ.

СА ДВА ЛИЦА

ДЈЕЛУЈЕ ТАКО, КАО ДА
“НЕ БИ ЗГАЗИО НИ
МРАВА”,
А У ДУШИ ЈЕ ПРОТИВ
ПИСМА И ЊЕГОВОГ
СТАВА.

РАЗЛИКЕ У
СТАНДАРДУ

ДОК ЊЕГОВ ПРВИ
КОМПАНИЈА,
ЈЕДВА ВЕЖЕ КРАЈ
С КРАЈЕМ,
ДОТЛЕ ОН, У
ТРОГОВИНИ,

НИКАД НЕ ПИТА,

КОЛИКО НЕШТО СТАЈЕ.

ОБАВЕЗЕ

ПРИЛИКОМ:
КАЛКУЛИСАЊА:
КАКО ТУРИСТИМА
УЗЕТИ ПАРЕ,
УЧИНИМО СВЕ ДА СЕ
ОБАВЕЗЕ ГРАДА —
ДОМАЋИНА
НЕ ЗОВАРАВЕ.

ШТА СЕ ЧЕКА?

САД ЋЕ СЕЗОНА,
САД ЋЕ ТУРИСТИ,
НЕКА СЕ ПРИЛАЗИ
ПОПРАВЕ,
И ГРАД ОЧИСТИ.

НАМЕТНУО СЕ

МИСЛИО ЈЕ О СЕБИ,
ГОВОРИЛИ СУ О ЊЕМУ:
“ДА ЈЕ БОГОМ ДАТ —
ШЕФ ДА БУДЕ”
ТО МУ ЈЕ ПОМОГЛО,
ДА ДУГО, ДУГО,
У ЗАБЛУДИ ДРЖИ
ЉУДЕ.

(М. П.)

ЈЕДНА СТРАНИЦА ИЗ ДНЕВНИКА

НАШЕ ЈУЧЕ РАДИ НАШЕГ ДАНАС



Уљара у Пржном

Стевану. Њу су сачињавали: Андрија Лазов, Иво Савов, Јово Ников, Ристо Лазов и Јулија Митров. На првом, изборном, састанку, одржаном почетком августа 1932. године, за секретара изабрали је једногласно Андрију Јубишу. Мој партијски задатак био је да се повежем са цетињским комунистима — Луком Иванчишевићем и браћом Ђуфкома, како бих од њих добијао илегални материјал..

Други састанак одржан је почетком септембра 1932. године и на њему је донијета одлука да се расформира соколска чета у Тудоровићима и Бечићима. Задатак да то учинимо добилимо Иво Анђуја, Ристо Кентера и ја, јер смо били чланови соколске чете... Задатак је успостављен.. Почектом 1933. године одржан је трећи састанак у Петровцу на Мору, на чијема се поводом мајских празника 1933. године одиграла позоришни комад „Непријатељ“ од Максима Горког..“

Ту застаемо... Пronaшли smo наше јуче.

„До јула 1932. године није припадао ни једној политичкој организацији. Тада сам пријављен за члана Комунистичке партије Југославије, јер је на иницијативу Вукице Митровић и Стевана Митровића формирана комунистичка ћелија у Светом

брврольца. Тај је задатак обавио па су припреме могле да почну. Ја сам се повезао с друговима из Цетиња и они су ми додијелили као помоћ Вожа Баровића, сина тадашњег потпредсједника цетињске општине, да нашијем контакти не би изазвали поズорене полиције“ — прича Ђурашевић, узбуђен јевоцирањем сајмишта праоца.

Задаци су распоређени. Андрија ће ступити у везу с кројачем Ивом Миковићем — треба да дође што више посетилаца из Будве заједно с градском музиком, да би славље било што љешице. Јово ће организовати мајски долазак становника Челобрада, Кулача и Подлича. Такав је задатак добио и Ристо за села Тудоровиће и Рађеновиће.

„Анагажовали smo и омладинце за преписивање улога и одигравање позоришног комада. Сјенам се неких: Ника Анђуја, Рада Митровића, Љубиша Јовановића и Петра Рађеновића. Омладина је била с нама. Ми smo у њу имали велико повјерјење. Приредба је заказана у просторијама Уљарске задруге у Пржном, и то на други дан Ускрса, да не би привукли пажњу полиције. Баровић је са Цетиња дошао на неколико дана пре одигравања представе и доноси материјал за маскирање, како би учесници у представи

остали неидентификовани. Дошли су Јулија Иванчишевић и Јокица Томашевић, који су нам својим присуством помогли да иstražimo у своjoj namjeri. Зајавa је била добro рекламиранa са позивима и плакatima, истaknutim по подручјима тадашњих општина Свети Стефан, Будва и Петровац“ — прича даље Јулија.

Уљарска задруга — ukrašena cijevjem i transparantima — bila je spremna za veliko slavlje. Posjetioči prisustviku. Muzika svira. Stiklu i druge cetevički komunisti — Niko Božićević, Aleksa Čučka i Pantelija Vučković. Skupljeno se preko 400 gosta. U prvim redovima sjede komunisti. Među njima, u crnici, Јокица prihvati paziojnu prisutniju. Dva žandarma i jedan finans osjećaju šta se spremaju, ali ne smiju ništa da predozumu.

Када je na sceni Darinka Vučković, koja je tumačila lik revolucionarice, u jednom momentu uživniku: „Ja sam revolucionarka!“, zaorili su se aplauzi, a zatim je otputalo pjevanje revolucionarnih pjesama, pravljeno pozivicima: „Živjela Komunistička partija Jugoslavije“, „Živjela Oktobarska revolucionarica“, „Žandarmi i finansi, zajedno sa svojim istomiljevcima, napuštaju salu. Svi smo znali da su otišli sa Budvom do „slučaj“ prijave, ali za to nije niko kažao: predstava je naставljena. Poslije programa počela je igranka. Za jednich vescelje trajaće je do pola noći. Zatim su gosti, svečano ispravni, otišli, a domaćini nastavili s veseljem.

Када се сунце нашло на зениту сјутрадан — док су манифести ставали — мотори чамци, пуни жандарма, финаси и војници, предворио Петром Јевлановићем и Јубом Којчевићем, запарали су мирно море код Пржног. Под пуњом ратном спремом кренули су у акцију. Опколили су Уљарску задругu, али преметачима нијесу могли да добу до неких конкретних доказа. Упутили су се према Тудоровићима. Уз пут су хапили све редом, а затим опколили се и извршили детаљан претрес. Од илегалног материјала нису ништа пронашли. Ипак је село цијело ноћ било блокирано. А у зору су повели шесторицу: Ива, Ника, Андрију, Луку, Рада и Јаву, које су задржали у затвору 15 дана.

Тако се јуче и у нашој земљи прaznovalo.

Д. Јововић

СПРОСТ И ЈАВАШЛУК - КАРАКТЕРИСТИКЕ АКЦИЈЕ БУДВАНСКИХ КОМУНИСТА

У БУДВИ ЈЕ НЕДАВНО ОДРЖАНА проширења сједница Секретаријата Општинске конференције Савеза комуниста, којој су присуствовали и чланови ЦК СК Црне Горе ДРАГО ЈОВОВИЋ и МИЛО КРАЉ. Главна тема овог састанка била је анализа спровођења задатака из Писма друга Тита и Извршног бироа Предсједништва СКЈ.

КАКО СЕ ПРИМЈЕЊУЈУ УСТАВНИ АМАНДМАНИ

Секретар Секретаријата МИЛЕНКО ДУЈОВИЋ истакао је да досадашњу акцију карактерише претерана спрост која је условљена отпорима које пружају они на које је та акција усмјерена. Према оцјени Секретаријата, то је резултат присутности опортунизма у организацијама Савеза комуниста, либералистичког понашања, политичке незамјерања и фамилијарности. У појединачним срединама праве се оширење анализе о слабостима, али се не именују њихови носиоци. Наравно, они сами се не јављају, а ако се неће то и дододги, то је само „посипање пепелом“, јер се, обично, каже „да су гријешили али да су гријешили и други“. Тако се, умјесто рашичишћања, ствари замагљују у срединама у којима је било највише деформација — у Скупштини општине и њеним органима, у „Авали“, „Светом Стефану“ и „Палацу“. Тако након инсистирања Секретаријата праве се анализе и на њима се, обично, све заврши! Због тога би приликом преиспитивања одговорности, требало узимати у обзир и несамокритичност појединачних комуниста испољену у шестомјесечном периоду, посебно када се ради о комунистима на одговорним мјестима.

Спраст и формализам карактеришу примјену уставних амандмана у радним организацијама, где се тај посао своди на административно-техничку процедуру, док радници стоје по странци и чекају да им се сервирају готови „рецепти“. Констатовано је да у многим радним организацијама, па и у оним највећим, нијесу конституиране основне организације у друштвеног рада, мада се ради

КОМУНИСТИ СВЕТОГ СТЕФАНА У АКЦИЈИ

ПРВЕ ПРОЗИВКЕ

Секретаријат Основне организације Савеза комуниста Хотелског предузећа „Свети Стефан“ формирао је три комисије које у свом раду треба да дају конкретне одговоре на подужи списак питања које је недавно саставио Секретаријат, а која се односе на пропусте и слабости у досадашњем пословању. Услиједили су и први резултати, тако да је на недавно одржаној проширеној сједници Секретаријата било ријечи о неким аномалијама у хотелу „Маестрал“ Директор хотела Пере Врбица и његов помоћник Војо Кажанегра уносили су преко конобара Мила Рађеновића

да пие купљено по набавним цијенама и држали га на шанку. Иако они од тога вијесу имали материјалну керист, тај поступак је осуђен. Закључено је да се они позову на политичку одговорност. Епилог свега су и осталке које су они поднијели на досадашње положаје.

Стиче се утисак да су комунисти овог предузећа обзично кренули у акцији која има за циљ елиминисање слабости у овом колективу. Како смо сазнали, комисије раде „чуном паром“ и ускоро треба очекивати нове резултате.

Г. С.

СПРОВОЂЕЊЕ ПИСМА КАРАКТЕРИШУ РАЗНОВРСНИ ОТПОРИ. — АМАНДМАНИ И ДРУШТВЕ И ДОГОВОРИ ЈОШ НИЈЕСУ ИЗАШЛИ ИЗ КАНЦЕЛАРИЈА. — БУДВАНСКА ПРИВРЕДА У ЂОРСОКАКУ!

на елаборатима који треба да укажу на оправданост њиховог формирања. У томе се иде дosta спора, а изговор је да се чека на интеграцију у оквиру предузећа „Монтенегротурист“.

Усвојени су друштвени договори у области запошљавања, а расподјели дохотака и личних доходака, а припремљени су најрти договора о стипендирању и солидарности за изградњу станови. Међутим, и у областима где су усвојени, договори нијесу нашли своју практичну примјену, нити су постали својина радног човека, већ се, изгледа, стало само на формалној страни — њихово доношењу.

Обустављањем издавања грађевинских дозвола, промета грађевинског земљишта и поштрењем пореских мјерама, за сада је само спријечено даље продубљивање јаза неједнакости, што је на овом подручју јако изражено.

У „БУЛИ“ ЗА ОКО 70 МИЛИОНА

Комисија за испитивање поријекла имовине, која ради већ неколико мјесеци и од које се очекује да урво исти прије пред јавношћу с првим резултатима, свакако ће дати велики допринос разлучивању имовине која је стечена поштеним радом од она која је произведена нерада и магнификација. Мало је у којој средини — истакнуто је на сједници — да те мјере изражен раскорак између општих и личног стандарда, на штету општег, као што је случај у будванском општини. До овога је дошло због недомаћинског односа према државној имовини и одсуства политичких и економских видика оних који су доносили одлуке. Такво поштјење довело је Скупштину општине до просјачког штапа. Само приспјеле обавезе из прошле године Скупштине општине износе преко осам милиона динара, не рачунајући обавезе општине

ских фондова у којима нема, такође, ни динара. Само обавезе Фонда за изградњу комunalних објеката износе око 12 милиона. Тако је цјелокупна будванска привреда у вреда, рачунајући и хотелска предузећа у „були“ за око 70 милиона.

Занимљиво је истаки да општинска скупштина још није нашла за сходно да на дневни ред стави питање презадужености фондове и привреде уопште, а нема ни помена о било каквом санацијском програму, који би указао на превазилажење ових слабости.

Општија је констатација да у будванској општини приватни чепови нијесу тако опустошени као друштвени фондови, што долази као посљедица једне већ оформљене несвијести, базиране на разкораку између личног и друштвеног стандарда. Та сјест — речено је на овом скupу — неће се разбити апелима. Зато грађани Будве с правом очекују да се грађаници именују и узму на политичку одговорност.

В. С. — С. Г.

СЛЕДНИЦА ОПШТИНСКЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ ССРН

САМО НА РИЈЕЧИМА ЗА ДЕМОКРАТИЈУ

ПРОШIREНА СЛЕДНИЦА ОПШТИНСКЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ ССРН, која је одржана ових дана, била је посвећена анализи рада у периоду послије доношења Писма Извршног бироа Предсједништва СКЈ и друга Тита. У веома живој и плодној дискусији истакнуте су многе слабости у раду, како Конференције и Извршног одбора, тако и читаве ове организације. Осврнути се на рад у минулом периоду, предсједник Љубо Љијешевић је у свом уводном излагању нагласио да се са задацима из Писма није отишло међу чланство, да је било форумског рада, да је постојала врло слаба или никаква координација у раду друштвено-политичких организација и да је ту ССРН посебно затојио. Заплинивали смо били у воде мало рађанштипе — рекао је Љијешевић — и само смо на ријечима били за демократију, али ништа није урађено да би се то и остваривало. И поред многих сигнала и упозорења грађана ни ми ни Савез комуниста нијесмо реаговали, и ми се од ових одговорности не можемо ограђивати.

Једнодушно је оцијењено да је рад зборова бирача био нередован, али да, ипак, због тога нико још није позван на одговорност. Многобројне одлуке су донијете, а да преходно не прођу кроз обавезан филтер — коментар грађана на збору бирача. Због тога се дешавало да грађани сазијају да одлуку тек онда кад је она обorenja од стране Уставног суда — како је рекао у својој дискусији Томо Мартиновић — и наравно, није се десило да им захтјеви буду одбијени!

Одборници су долазили на сједнице онда, када је требао да се разматра неки њихов захтјев — рекао је Томо Мартиновић — и наравно, није се десило да им захтјеви буду одбијени!

У ситуацији када се читава наша привреда и Скупштина општине налазе у озбиљној кризи, када се грађа у дуговима, ССРН није дјеловао на широкој платформи, потпомажући излаз из те ситуације. Нема урађених сањационих програма, нити акција да се они ураде. Питање социјалних разлика, координације свих друштвених

фактора на њиховом уклањању, питање стабилизације, школства и дјечје заштите широко су поље за дјеловање ССРН.

На том плану до сада ништа није рађено. Тако је дошло до озбиљне кризе. Предшколску дјецу васпитавају часне сестре, а основно образовање стиче се у бившој касарни Фрања Јосифа — рекао је Светозар Радуловић. Тако је Будва, вјероватно, једини мјесто у Црној Гори које нема школску зграду!

Будвански бирачи су се до сада заиста ријелко окупљали да изразе своје мишљење и ставе примједбе на садржину скupштинских нормативних аката. Многи су се љутили због тога, жељели су да се окупе, али их је ријетко сазивао. Са садржином одлука упознавали су се приликом њихове примјене и често се питали у име кога су одборници давали свој глас приликом њиховог усвајања — у своје лично или у име бирача? Уколико су одборници гласали у име бирача, оправдано су закључивали, морали су чути њихов глас прије дизања руку.

Бирачи се, ипак, не љуте. Поново су добили право које им по закону припада. Љутиће се тек ако неко покуша да им то право поново ускрати.

Р. В.

СЕЗОНА НЕ ЧЕКА

Идеја да се у Управни одбор Фонда за изградњу комunalних објеката окупе скоро сви друштвено-политички и привредни руководиоци у почетку је показала своје слабости: никако сасвим ворују! Док није изграђен водовод Подгорска врела — Пржно, Одбор се никако и окупља, али од тада је ријетко која сједница одржана у предвиђеном року. А познато је да су проблеми које Управни одбор расправља од виталног значаја за општицу и да не трпе одлаганje, односно да свако закашњавање паралише рад стручне службе. Ангажованост чланова на другим функцијама не може да послу-

В. Р.



СА САСТАНКА КОМИСИЈЕ ЗА ИСПИТИВАЊЕ ПОРИЈЕКЛА ИМОВИНЕ

ОТВОРЕН „ЦРНИ ДОСИЈЕ“

КОМИСИЈА ЗА ИСПИТИВАЊЕ ПОРИЈЕКЛА ИМОВИНЕ учињила је први корак када је од преко сто приступљених упитника десет изјвијала у посебну фасцикли и одлучила да за њих омах покрене доказни поступак.

Секретар Комисије, магистар правних наука Драго Станковић, који нам је дао општре информације о раду Комисије, рекао је да се ради о руководећим људима из власти и директорима предузећа. Према његовим ријечима, за сада се не може рећи колико у ових десет случајева има елемената кланичног криминала — о томе ће се коначна ријеч дати послије спровођења доказног поступка, али је за сада сасвим јасно да су у већини случајева појединци обилато користили положаје и на разне начине долазили до великих кредита од двеста и више хиљада динара који су добијани на дуге рокове и под веома повољним условима. Ако се узме у обзир да су ови кредити коришћени и прије пет до десет година, онда тије тешко процјенити о коликим се вриједностима ради. Овај новац улаган је у импозантне грађевине у којима се већ годинама издаје позамашан број кревета туристичким и тако су се људи богатили на рачун друговите средстава. Ово је најизразитији пример стицања имовине без уложежног рада и један од најчешћих

Из материјала који су јавности стављени на увид, као и задатака које је Комисија себи поставила може се закључити да је ово тијело свој рад ускладило са захтевима садашњег политичког тренутка и да наступа с доста отрезности, настојећи да свој рад што је могуће више зајснива на чврстим фактима.

На „дневном реду“ налазе се и власници оних објеката на подручју будванске општине, које је у својој режији радило предузеће „Комфор“ из Београда. Неке привредне организације, заједно са скупштином општине, су стамбеним простором из друштвеног власништва отуђиле, продајући га приватним власницима по багателним цијенама.

видова диференцијације грађана на богате и оне који то нису. Интересантно је нагласити и то да радници из колектива у којима су руководећи људи користили такве кредите нијесу могли добити ни десети дио износа о којима је ријеч. Друштвено-политички фактори и грађани Будве очекују од ове Комисије заиста много: брзину, ефикасност и прве резултате. Међутим, поставља се питање, да ли садашњи састав Комисије, с обзиром на школске квалификације њених чланова, може постићи потпун успјех. Истина, поштејте је потребно за сваког члана тзвог тијела, али то је недовољно, тим прије што не постоји један стални стручни орган, који би темељито спроводио доказни поступак у сваком конкретном случају.

У СИНДИКАЛНА РУКОВОДСТВА РАДНИЦИ

Почетком априла у Будви је одржана сједница Општинског синдикалног вијећа, на којој је разматрана досадашња активност ове друштвено-политичке организације и конкретни задаци око спровођења избора у подручјијама, који треба да се одрже до половине маја. Затим ће новоизabrana Општинска синдикална конференција од 54 члана, по конституирању, изабрати Општинско синдикално вијеће од 21 члана, које ће, као извршни орган, имати Предсједништво од пет чланова.

На сједници су усвојени

критеријуми за изборе, пре-
ма којима ће у синдикалне
форуме у већини бити изабрани најбољи и најактивни-
ји радници, јер то представља
гаранцију да ће ова организација остварити своју осnovну улогу, чије коначно оживотворење радничка класа с правом очекује. Пред новоизabranim руководствома стоје озбиљни задаци, чија је реализација тек започела, а међу којима се својом озбиљношћу издваја оснивање Фонда солидарности за изградњу радничких станови.

Г.

Главна тема досад највећег скupa комуниста, који раде у овој грани привреде, била је примјена уставних амандмана у организацијама Здруженог предузећа „Монтенегротурист“. Присуствовали су и представници из радних организација „Корали“ (Бар), „Мимоза“ (Тиват) и „Вока“ (Херцегнови). Уводно излагање поднело је Мишо Брајило, директор Дирекције за туризам Здруженог предузећа „Монтенегротурист“.

Стане у области угоститељско-туристичке привреде на Црногорском приморју не задовољава. Неповезаност и неорганизованост ове делатности умањивали су пословне резултате и били узорак знатног одлива средстава из Црне Горе. Уситњеност туристичке привреде и појаве илојаљне конкуренције наносиле су озбиљну штету радним организацијама у области угоститељства и уопште у туризму на овом подручју.

Констатовано је, исто тако, да су последњих мјесецима пажња чланства Савеза комуниста зајокнули спровођење уставних амандмана и њихова примјена у чиму је драгоцену помоћ пружио Централни комитет Савеза комуниста Црне Горе.

У свим колективима посвећена је пажња суштинским промјенама у друштвено-економским односима и положају радног човјека у друштвеном раду које доноси примјена уставних амандмана. Извршене су преме за обраду економско-техничких података, потребних за определјивање радних људи код

ИЗ РАДА „МОНТЕНЕГРОТУРИСТА“
65.04.1974.

СА РИЈЕЧИ НА ДЈЕЛА

ПОСЛИJE СТАВОВА КОЈИ СУ ЗАУЗЕТИ НА ЗБОРУ КОМУНИСТА — УГОСТИТЕЉА У ЗДРУЖЕНОМ ПРЕДУЗЕЋУ ПРЕШЛО СЕ СА РИЈЕЧИ НА ДЈЕЛА. УБРЗАН ЈЕ ПРОЦЕС ИНТЕГРАЦИЈЕ ОСНОВНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА УДРУЖЕНОГ РАДА НА НИВОУ ЈЕДИНСТВЕНОГ ПРЕДУЗЕЋА И ПРИШЛО СЕ КОНКРЕТНОМ СПРОВОЂЕЊУ У ЖИВОТ РАДНИЧКИХ АМАНДМАНА — ДОНИЈЕТА ОДЛУКА О ОСНИВАЊУ ХОТЕЛСКОГ ПРЕДУЗЕЋА У ИЗГРАДЊИ „ЈАЗ“.

Н а сједници радничког савјета Здруженог предузећа, којој су присуствовали и генерални директори хотелских предузећа и чланови комисија за израду нормативних аката о удрživaњу, формирano је заједничко тијело које ће на јединствен начин продавати смјештајне капаците и друге услуге на домаћем и страном тржишту за 1974. годину. У то тијело делегирани су представници свих угоститељских кућа, чланци Здруженог предузећа, а очекује се да ће му се придруžити „Мимоза“ из Тивта и „Корали“ из Бара, о чему ће одлуку донијећи раднички савјет тих колективова. Ово је први конкретни корак на путу удрživaња угоститељства на Црногорском пријору.

Раднички савјет је позитивно оцјенио и прихватио материјале Комисије за спровођење уставних амандмана. Наредних дана биће одржан први састанак представника изабраних у основним организацијама друштвеног рада, чији је задатак израда самов управног споразума о уdrživaњу. С тим у вези, Раднички савјет усвојио је проглаšење у којој се каже да није један стални радник у оквиру Здруженог предузећа не смije остати без посла. Формиран је и одбор,

чији је задатак да предлаже организациону и друга рjeшава у припремама за конституирање јединственог предузећа и врши координацију рада.

Са сједнице је упућен предлог да се до конституирања јединственог предузећа пронесе мандат свим самоуправним и другим тијелима. Ријешен је и низ других питања која регулишу начин рада до конституирања Здруженог предузећа.

Раднички савјет је усвојио инвестициони програм о изградњи туристичког насеља „Јаз“ и донио одлуку о оснивању посебног хотелског предузећа у изградњи „Јаз“.

Н. С.

ЈОШ ЈЕДНА НАГРАДА ПРЕДУЗЕЋА „СВЕТИ СТЕФАН“

Привредна комора СР Црне Горе додијелила је овогодишњу Првомајску награду Хотелском предузећу „Свети Стеван“. Као и све раније, она обавезује колектив да постизају још већих и бољих пословних резултата, још успешније програмирање и стварајући развој организација удрživaња предузећа.

С.

ЗБОР КОМУНИСТА — УГОСТИТЕЉА

Да радници о свему одлучују

Н а иницијативу Секретаријата ЦК СК Црне Горе, у Будви је одржан збор комуниста из угоститељских радних организација, чланци Здруженог предузећа „Монтенегротурист“. Присуствовали су и представници из радних организација „Корали“ (Бар), „Мимоза“ (Тиват) и „Вока“ (Херцегнови). Уводно излагање поднело је Мишо Брајило, директор Дирекције за туризам Здруженог предузећа „Монтенегротурист“.

Конституисања основних организација друштвеног рада и њиховог уdrživaња. Истакнуто је да још увијек није постигнут доволан степен мобилности радних људи у колективима, што одразило је спором спровoђењу амандмана у живот.

Комунисти су закључили да треба одбацити све изговоре којима ће одлагати примјenu амандмана, односно изгравање њихове суштине и својење на формалност. Такве тенденције ће се оквалифицирати као отпор политици Савеза комуниста Југославије.

Позлаžeњи од бројних предности обједињавања туристичке дјелатности и комплетирања послуде, комунисти су прихватили друштвено-економску оправдану у једину организацију друштвеног рада у оквиру „Монтенегротурист“.

Збор је оцјенио да је од особите важности да се прије организовању заједничких служби, првенствено у области продаје смјештајних капацитета, па је закључено да се за све чланице „Монтенегротурист“ образује једно тијело које ће у 1974. години исплати на сјеском тржишту са јединственом понудом.

Сходно утврђеним ставовима,

који се односе на интеграцију угоститељско-туристичке привреде у Црној Гори, збор позива комунисте оних организација друштвеног рада које најесу чланице „Монтенегротурист“ да у својим колективима поведу акцију, како би се овај задатак што прије спровео у духу радничких амандмана.

Свако колебање, неодговорно понашање и недосљедност у спровођењу ових ставова биће оквалификовано, како је речено у закључцима, као супростављање ставовима Савеза комуниста, што ће имати за последицу политичку одговорност.

У раду збора узео је учешћа и Јован Вујадиновић, члан Предсједништва Савеза комуниста Југославије и генерални директор „Монтенегротурист“. Указујући на озбиљност задатака који стоје пред комунистима у туристичкој угоститељској привреди, он је између осталог, рекао да можда има и таквих људи који су због климе која сада влада, из страха да се не декларирају супротно заузетим ставовима, само на ријечима за интеграцију. Зато је потребна велика политичка опрезност организација савеза комуниста како се не би догодило да се амандман само на папиру спроведе.

До сада је, нагласио је Вујадиновић, дosta урађено на спровођењу амандмана, али радник још увијек није доведен у положај да одлучује о свему, нити су колективи као џелена изненадени на политичку сцену.

С. Г. — В. С.

ПОЧЕТАК ТУРИСТИЧЕ СЕЗОНЕ У ПЕТРОВЦУ

НАИЛАЗИ БЕРИЋЕНО ЉЕТО

АКЦИЈА „АПРИЛ — МЈЕСЕЦ ТУРИЗМА“ ЈЕДНОГЛАСНО ПРИХВАЋЕНА

ОД ГРАЂАНА

АПРИЛ, МЈЕСЕЦ ТУРИЗМА У ПЕТРОВЦУ, био је испуњен радом. Сваке недеље у пријеподневним часовима групе људи — житеља овога мјеста, са омладином на челу, изводили су акције на уређењу града. Чишћене су улице, паркови, прилазни путеви, уређивани паркинг-простори, чишћене плаже, кречене фасаде и уређивање стазе за шетњу. Зашто су Петровчани кренули у акцију? Одговор је једноставан и сви га знати. Развој хотелских капацитета није био праћен изградњом инфраструктурних објеката, па је дошло до тешке ситуације, јер без њих нема комплетне туристичке понуде. Да би се то постигло треба доста новца, а садашња финансијска ситуација у будванској општини то не дозвољава.

Може се констатовати да — и поред напора грађана Петровца — пропреме за туристичку сезону нијесу обављене како треба, што се може рећи и за остале мјеста у будванској општини. Ако би тражили кривце за то, било би их много на списку, као и — објективних разлога. Ипак, туристички радни-

че остати празна. Његови капацитети (30 кревета) би-
хе остављени за домаће гости.

ГДЈЕ СЕ НУДИ ЗАВАДА

Већ од 15. маја на тераси хотела „Сутјеска“ свираше оркестар народне музике. У предузеју је одређена комисија за забавни програм, која не преко Културног центра у Будви анга-

лазе у групама, биће попуста и до 30%, зависно од времена коришћења и од закупљености објекта. За њих је остављено око 150 лежаја.

У БЛИЖОЈ И ДАЉОЈ ПЕРСПЕКТИВИ

Прошле године, 17. априла, било је у Петровцу, свега 44 година, а ове их има 107, што обећава да ће овогодишња сезона бити беरићетнија. Амбиције људи у „Паласу“ су веће. У првом плану је завршавање хотела „А“ категорије који ће имати 310 кревета, и у склону којег ће постојати отворни и затворени базен, аутоматска куглана, концептна дворана, кино-сала, неколико ресторана и више салона који одговарају условима хотела „А“ категорије. Мисли се и на још неке објекте. Већ је одобрено идејно решење за изградњу хотелског комплекса у Лучицама. Најбољи рад је, према оцени стручне комисије, пројекат групе архитеката из



Петровачка плажа и хотели

ци Петровца, очекују више гостију него прошле године.

НОВИ КАПАЦИТЕТИ

Највећа туристичка кућа у Петровцу, Хотелској предузеји „Палас“ дочекује сезону знатно ојачано. Капацитети су порасли скоро за 50%. Наиме, изградњом новог хотела „Кастелластва“, чије је отварање везано за први мај, број лежаја се повећава с прошлогодишњих 700 на 1050. Нови хотел је високе „Б“ категорије и, како нам је рекао шеф Вукелић, за домаће гости који до-

жавати музичке саставе. У ексклузивном бару „Кастело“ на тераси ће радити рибљи ресторан, што у вечерњим часовима за госте представља својеврсну атракцију, а у бару ће се изводити интернационални артистички програм. На тераси „Оливе“ ће, по стилом обичаја, који се, да узгред кажемо, показао као добар, свирати неки од познатих забавних оркестара.

Како нам је рекао шеф Вукелић, за домаће гости који до-

брајају изрази генералног пројекта.

Хотелски комплекс би, према идејном решењу, имао 400 кревета у хотелима „А“ категорије и 600 кревета у депандансима, односно вилама хотела. Наравно, предвиђено је подизање инфраструктурних објеката и терена за мале спортиве (одбојка, кошарка, фудбал, мини голф), шенинг центра са малим продавницама и осталим услужним дјелатностима.

С. Грегорић

Чија је аутобуска станица

Аутобуско предузеће „Тара“, једна од највећих радних организација ове врсте у нашој земљи, већ шест година користи аутобуску станицу у Петровцу и убира све приходе. Онда — да кажемо узгред — нијесу тако мали: у теку сезоне сваког дана кроз ову станицу прве преко 160 аутобуса, а такса по сваком аутобусу износи 10 динара. Када се то помножи са бројем дана и година добија се импозантна сума. Поред станичног простора од 3000 квадратних метара „ТАРА“ користи и пословне просторије. Петровац и његови житељи, међутим, немају ништа од тога!

Мјесна заједница у Петровцу тражила је да се на састанку с представницима „Таре“ заједнички реше ови односи. Петровчани су недавно захтијевали да им се врати на коришћење станични простор што је и сасвим нормално. Сваки динар који би се овде убрао добро би дошао Мјесној заједници за решавање бројних комунал-

них и других проблема овог мјеста. У Петровцу нема биоскопа, дома културе, нити омладинског дома, односно ни једне друштвене просторије, као ни неких неопходних објеката, а паре, не тачко мале, одлазе из њега.

Састаљак који је прије кратког времена одржан у Петровцу није допио коначно решење. По свој прилици, доћи ће до спора, пошто „Тара“ не жељи да напусти станицу којом је „загосподарила“ и која представља не мали извор прихода.

С. Г.

У сусрет златном јубилеју

Поводом прославе педесетогодишњице постојања Туристичког друштва „Могрен“, управни одбор је изабрао комисију за пропаганду, публицијет и издавачку дјелатност. За предсједника је именован Љубо Рајеновић, секретар Туристичког савеза општине.

СА ЗВОРА БИРАЧА

УТВРДИТИ ПРИХОДЕ ФОНДА

Бирачи из Брајића су захтијели да пољопривреда и сточарство треба да нађу одговарајуће место у Друштвенном плану развоја општине. Предложено је да Скупштина општине на посебној сједници утврди приход фонда за пољопривреду. Поншто нијесу задовољни с трговачком мрежом, бирачи су захтијевали да се приспите и рад трговинских предузећа и стање трговине уопште.

Уз предлог да се Савезу омладине, у границама могућности, повећа дотација, бирачи су се склопили да 50% прихода боравишне таксе треба да буде уложен у изградњу комуналних објеката. Они су мишљења да средстава од боравишне таксе треба расподељивати на основу захтјева, а не на бази проценуталног учешћа појединачних корисника. Скупштина општине треба да овим средствима финансира одређене активности, а не недраг.

ТРАЖЕ МЈЕСНУ ЗАЈЕДНИЦУ

Бирачи Сеоца, Пријевора и Свињишта усвојили су најаву петогодишњег Друштвеног плана развоја општине, уз примједбе



Здравствено осигурање пољопривредника

Бирачи изборне јединице Марини захтијевали су да се у Друштвеном плану развоја општине обавезно предвиди здравствено и социјално осигурање пољопривредника и више пажње посвети развоју пољопривреде и сточарства.

ПРЕД ПРИМЈЕНУ ЗАКОНА О ЕКСПРОПРИЈАЦИЈИ

Обезбиједити ефикаснију службу

Републички јавни правобранилац Љука Зарубица, разговарао је ових дана с радицима имовинско-правне службе Скупштине општине Будва о могућностима побољшања њене ефикасности. Том приликом, као један од првоприорних задатака, постављено је да се што хитније приступи прикупљању података о друштвеној имовини. Потребно је идентификовати имовину домаћинства насељених у Војводини, која се у законском року нијесу вратила у стари крај. Речено је да је у ранијим периодима, послије 1945. године, запостављено сређивање става непокретне имовине друштвеној својине. Мало је учленено на спровођењу поступка за разграничење шума у друштвеној својини од оних у приватном власништву, односно на онемогућавању узурпирања земљишта из друштвене својине.

Сматрам — рекао је Зарубица — да служби имовинско-правних послова треба пружити већу помоћ и у кадровима и у функцијама имовинско-правне службе Скупштине општине Будва у погледу имовине колонизираних домаћинстава, разграничења шума, расправљања узурпација, а исто тако и спровођења мјера око изјаве земљишно-књижног става које је у таквом заостатку да сада пружа сасвим непотпуну и неправилну слику како имовине друштвене својине тако и приватних лица. Овој служби — закључио је он — предстоје у наредном периоду обимни послови код спровођења прописа и мјера које ће усlijediti примјеном одредaba новог Закона о експропријацији.



Лука Зарубица

О ДЈЕЦИ * ЗА ДЈЕЦУ * ДЈЕЦА О СЕБИ

А ДА ЛИ СУ ТО СИТНИЦЕ?

О НАЈМЛАЂИМА ЈЕ РИЈЕЧ

СТАТИСТИЧАРИ БУДВУ СВРСТАВАЈУ међу градове високог стандарда. Вјероватно је да су они мислили на приватне целице, јер ако узмемо у обзир само оруштвени стандард, тај јој се „епитет“ сигурно не би могао приписати.

Изузето угоститељских објеката, који су зими затворени, и филмског преузета „Зета-филм“- Будва нема ни једног културног кукка гаје да се млаоди људи окупљали и чували об штетног утицаја улице, кафана и кошара.

У савременој туристичкој метрополи дјечу подижу часне сестре, а школска дјеча се, истински под контролом стручних наставника, васпитавају у бившијој капарни Фрање Јосифа.

Постоји један монтажни кућерак, дјечији вртић, у коме петоро дјече дијеле кубатуру која, по нормативима, припада само једном! Оно да није ни чудо што и поред честе љекарске контроле, дјечи оболијевају од разних заразних болести.. Али, и овакав какав је дјечији вртић је опсједнут многим захтевима родитеља за пријел дјече. На посао треба ићи, а у вртићу нема места, па се родитељи обраћају другој „васпитној“ установи — часним сестрама, чији програм не подлеси никаквој контроли, али се врло педагошко и плански спроводи. Ту су — кажу — чоколадице са сличицама свих могућих светлаца, мученика и испосника, колор филмови и остала „очигледна“ средства.

Прича се да услов да дијете буде примљено код часних сестара није чије је оно већ да претходно није било и да неће бити у дјечјем вртићу. Значи, траже се „чисте“, „неокужене“ душе.

Не треба коментарисати какав траг остави оваква средина на дјечију душу која први пут спознаје живот и његове чудне чуде.

Истина, родитељи, друштво, а касније и школа, настоје да дјечију правилно усмереју. Али, колико неизлjeчених или само залиjeченih ожешљака дјече понесе кроз живот — тешко је рећи, јер ми добро знамо да је много лакше васпитавати него преваспитавати. И — најзад: ко нам гарантује да дијете неће кроз живот, и упркос нашем настојању, бити стално растржано страшном дилемом и змеју истине и лажи.

Покушавали смо да отклонимо овај проблем изградњом савременог објекта који би примио сву дјечију запошљавању, а и других родитеља, али даље од покушаја нисмо одmakли. Годишње смо прикупљали онолико средстава колико поскупе материјал и остали трошкови грађења, па се ево већ неколико година крећемо једном и стом кружном линијом.

Помоћи и кредити ишткада, јер ми смо непримеđна, а самим тим и непродуктивна — „роба“. Умјесто одговора на наше захтјеве, постављана су нам и чудна — истина ријетка, али с „мјеродавног“ места — питања: „Колико можете, кад бисте добили кредит, да враћате заједници преко остварених иноћења у изgrađenom објекту?“ (то је питање, иначе врло често и значајно кад се ради о туризму?)

Умјесто одговора: „Хвала на питању“ — кажемо ми... „Молим, молим“ — одговарају они.

Светозар РАДУЛОВИЋ

МИШ И ЗЕЦ

ИСПОД САМЕ ШУМЕ, на једној ливади, мини је час излазио час улазио у своју рупу. Изненада, из суседног грма, скочи зец, вичући:

— Чекај ме, мишу, нећу ти иштити! Миш претрну од страха и замуче се у рупу. Срце му је дрхтало од тог изненадног госта.

Зец се најже на рупу и стаде да зове:

— Издаји, ја нијесам мачка, ја сам зец.

Миш није вјеровао, па је и даље бутао онако шијунрен.

— Издаји, кад ти кажем, не лажем те, ја сам зец, можда, тренутно, једини дежурни у овој шуми.

Миш крену из рупе, извире мало, па кад угледа зеча, издаје напоље.

— Ето, то сам ја, а ти никако да повјериш — рече зец.

— Шта ти, зече, хоћеш од мене? — упита миши строгим гласом.

— Знаш шта — обрати му се тихо зец — како би било да ја и ти, кад надне мрак, пођемо у крађу: ја у купус, а ти да ћеш у ону кућу, што је крај купуса, и да навалиш на сланину! јер знаш, поуздано, да је тамо има?

— Ја нећу! — одлучно одби миш. — Ја, заправо, не смијем, страх ме је јер сам, ту скоро, због те проклете сланине, готово главу изгубio.

— Шта је то било, шта се то десило? — заинтересова се зец.

Миш поче да прича:

— Ућем ја у ону кућу, намиришем сланину, и помислим у себи: ала ћу се вечерас најести. Јешту толико док ми стомак не пукне. Сланина је била објешена — у шпајсу. У кући су сви спавали, а свијетло је било свуда утешено. Све у свему — идеално за крађу. Ја то искористих, попех се брзо на ћид

Радост пролећа

Јутро. Град је још увијек помало сиен, море свјетлућаво и прозирно, а нео је та-ко плаво и ведро да ме подсеја на пролеће. Живада је умивена, и док газим кроз траву, са њежних листова дјетелине сливају се срећне жасни росе и, свјетлу-цајући, подсејају ме на дивне бисере са мајчине оглдице. Сунце прати сваки корак и свуда око мене баца бљештаву свјетlost, док лагани вјетар њиши тек озлеђењем травке на ливади, и један жбуна иза кога вири нешто плаво, свјетло и љубавко. Моје немирно око одлућу ка тој крхкој њежној бљештици чије латице, посусте најљепшим сунчевим зраком, блистају из траве, мамећи ме неким тајanstvenim mirisom и смјешени се на мене. Потрчах к њој с најрадоснијим ускулком на уснама: „Па то је прва љубичица!“

Док се и даље смијешкала на мене, тајanstveno и љубавко, подсејајући да је на пријеџу, заиста, на праву мајлу принцезу. Дотакла сам је лагано и, помириласи је, уздахнула: „Баш је дивна. Убрају је и пресовати у књизи да је увијек могу гледати и сјећати је се као прве љубичице ове године!“. Била сам срећна и потрчала ју јаснеје. Сунце је бљештало око мене и радовало се заједно са мном.

Вера Паšaјлић



НАШЕ МОРЕ

Јадранско море спада међу најлепша на свијету. То потврђују и многи туристи који овде проводе свој одмор.

Јадранско море запљускује овапе Италије, Југославије и Албаније. Према свјетским нормама, оно долази у ред најбистријих на свијету. Али, треба га упознати и када је злујно. Не само када је мирно. Када дува бура, човјеку се чини да се налази на броду који се љуља на циновским таласима. Они због своје моћи умањују величину брода и чини се да се њиме играју као са ораховом љуском.

Шум мора и удари таласа тада су тако јаки да се има утицај да не море све пред собом да прогута и униши. Воја мора

Robert Miličić

Школа „Мирко Срзентић“

Основна школа „Мирко Срзентић“ у Петровацу на мору налази се недалеко од аутобуске станице. Изграђена је послије земљотреса који је задесио Петровац и околину. Име је добила по народном хероју Мирку Срзентићу, који је погинуо на барикадама Београдског узверзитета. Похађа је око 250 ученика.

До сада је располагала са два спортска игралишта — рукометним и за мали ногомет. Прије неколико дана завршено је кошаркашко игралиште које треба још само на неким мјестима изравнавати.

За уређење школског двора и парка задужена је Секција младих горана којом руководи учитељ Воји-

Miodrag Mitrović

Извиђачи активнији

На годишњој скupштини Одреда извиђача „Нико Анђуš“ која је одржана половином априла у Будви, за стајешину је изабран Божко Мартиновић, за начелника Станко Наповић, а за секретара Слободан Жарин. На истој сједници је изабран и Савет Одреда од осам чланова.

Према програму Одред ће у овој години знатно интензивније радити него раније. Предвиђа се укључивање у извиђачку акцију „Путевима револуције и социјалистичке изградње“, организовање више излета, бивака, логоровања и маршева трагом партизанских јединица, затим обиласак и уређивање партизанских гробова и споменика, као и учешће у програмима прославе. Интензивије ће се сарађивати са извиђачким јединицама које у току љетне сезоне бораве на подручју ове општине, а у постапање се тјеснија сарадња с јединицама територијалне одбране и Савезом резервних војних стајешини.

Одред ће припремити и послати екипу на републички „извиђачки партизански вишебој“. Учествовање с једном јединицом са сусрету извиђача Црне Горе,

као и у још неколико акција републичког и локалног значаја.

У циљу обезбеђења финансијских средстава Одред ће заједнички са земљом, и организовати неколико радних акција.

ПРИКУПЉЕНА СРЕДСТВА ЗА СПОМЕН ДОМ

Акција Општинског одбора СУБНОР за изградњу спомен-дома у Кумровцу успјешно се одвија. До сада је прикупљено 50.219, а постоје обавезе радних организација још за око 28.000 динара. Рачуна се да ће радници „Авале“ и „Светог Стефана“ сакупити 7000, што све укупно износи 85.219 динара, односно 45% више него што је било предвиђено да се сакупи у овој општини. Налије најмлађи, узели су видно учешће у овој корисној и родољубivoј акцији.

МОЖДА НИСТЕ ЗНАЛИ

БУДВА ГРАД ИЛИРИЈЕ

ДА СЕ ЈЕДНО ОД НАЈСТАРИЈИХ НАСЕЉА на нашој обали, које „има више година него становника“, Будва, као „Град Илирије“, почиње у Софокловој трагедији „Ониклес“. Грчки списатељ Скилак сматра Будву главним градом Енхелеја, док

Стјепан Византijски преноси легенду Филона из Библије, према којој је овај „Стари град“ основан Кадмом, син феничанског краља Агенора, који је, након побједе Аридреја, проглашен за краља Илирика. Интересантно је предање да је Будва добила име по воловској запрези којом је Кадмо са својом женом Хармонијом стигао у морске земље.



Боженка Бојбашић, Рајка Радуловић и Јадранка Ђулетић

ТРИ ДЈЕВОЈКЕ ИЗ БУДВЕ

ИАКО ИХ ГЛЕДАМО СВАКОДНЕВНО, тако-рећи пред нашим очима су расле, пријатно нас је изненадио несвакидањи по-датак: немају још ни по о-самнаест година, а већ тучу деценију учествују у програ-мима којима се у Будви до-чекују и испраћају разне славља и обиљежавају зна-чајније годишњице. Мада није тешко погодити о коме је ријеч, наводимо њихова имена — да ником криво не учинимо — по азбучном ре-дос: БОЖИНКА БОЈБАША, ЈАДРАНКА ЂУЛЕТИЋ и РАЈКА РАДУЛОВИЋ.

Разговарали смо не поје-днично већ са свима зајед-но и поставили им иста пи-тња: како су се, под чијим утицајем, определиле за рад у речитаторској секцији Основне школе „Стјепан Ми-тров Љубић“, коју нијесу напустиле ни пошто су по-шли у гимназију, да ли када наступају, имају трему и ка-кве су њихове примједбе на културни живот у Будви.

—.. Одмах да разјаснимо основно: нас три не представљамо никакав изузетак — прије нас је постојала речи-таторска секција у коју смо се ми, с још неколико другова и другарица, укључиле. Имале смо тек по седам осам година и драго нам је било да будемо у друштву старијих другова и другарица — гимназиста, чак и студената. Јер, за њих двоје који су с нама радили — Иванчицу Лалић и Јова Ивановића — Секција се не напушта ни када њени чланози почну да ступирају, чак ни када се удају или ожене! Узред да кажемо и то да смо и нас три њихова „открића“.

—.. И: почеле смо. Зар се не сјећате свих оних година када би се разни одбо-ри за прославе присјетили у „пет до дванаест“ да треба спремити програм? Није нам било баш лако, али радова-ле смо се што се ето, и да нас рачуна, што својим гру-дом омогућавамо да се оби-љеже велики датуми и лич-ности: Октобарска револуција, Дан републике, Дан ма-лости, 8. март, Први мај, Де-њин, Његош, Љубића, па и-зор из дјела наше и свјет-ске литературе, проза и по-зија: Захваљујући томе, књи-жевност и историја постали су нам најдражи предмети.

—.. Трема? Разумљиво, пред сваки наступ смо имале трему. Наравно, не док смо биле мале. Знате већ како су дјеца готово увијек самоу-вјерна и мисле да им ни — море није до кољена! Да будемо искрене, ни ми нисмо биле изузетак. А највише смо страховале када смо не-давно у једном речиталу уче-

ствовале са еminentним чла-новима титоградског позори-шта, Симићем и Јовићем. О-ни су се са нама отходили као са себи равнима, чак су нас ословљавали колегини-кама.

—.. А сада, немојте нам замјерити на слободи, да нам објасните нешто што нам је било и остало несхватљиво. Врло ријетко смо, међу присутними у сали, чак и када се радио о прослављању најзначајнијих датума и ли-чnosti, могле да примијети-мо другove из руководства Савеза комуниста, Социјали-стичког савеза и Општинске скupštine. Знали смо да гада-нису могли бити спријечени неким пречим послом, већ су, вјероватно, сматрали да је сасвим довolно што су на некој сједници закључили да треба припремити про-gram. Догодило се да је јед-но приликом не знато да ли се сјећate — директор О-смогодишње школе, поздрављајући малобројне госте, у-путuo поздрав и онима који на ту врло значајну приред-бу нијесу дошли, јер су „мо-рали на пријем“. Ето, ако не можете да нам одговорите зашто је то било тако, хоћete ли нам рећи да ли ћe та-ко и убудуће бити? А пошто ћутите, онда да вам рече-мо: Довиђења, до Дана ма-лости.

УЗ СМРТ ПАБЛА ПИКАСА

У недјељу 8. априла 1973. године, у 91. години живота умро је Пабло Пикасо на домаћу своје домовине Шпаније, у његовој другој домовини Француској.

По убијењу и дјелу комуни-ста, Пикасо је једном приликом, 1944. године изјавио: „Моје при-ступање Комунистичкој партији представљајо је логичан настап читавог мој живота и це-локупног дјела“.

Прије двије године добио је признање, какво до тада, од на-стника Лувра, није добио ни један умјетник: да, за живота, у-же са својим дјелима под кров највећег музеја света.

Пабло Пикасо, до свог по-сле-днog часа, остао је заклети непријатељ Франковог фашистич-ког режима у Шпанији. На ту тему створио је своје бесмртно дјело, слику „Гернику“ 1937. године, за шпански павиљон на светској изложби у Паризу.

Наједна слика није до тада постигла такву снагу умјетнич-ke и идејne концепциje. Шпанијu сам доживio — причао је велики Пикасо и не само Гернику, разорено место у баскиј-ској провинцији, но и читаву Шпанију, зграчују од бола, Шпанију усамљену упркос интерна-ционалним бригадама. Шпанију која тумара кроз мрачну исто-рију, остављајући за собом пр-вени траг.“

Тако је Пикасо створио своју и нашу „Гернику“ у плачу дје-це, жена, птица и цвијећа, Хуан Лаера писао је: „Ако је исправа

„Вукац Паштровић, на сцени

КУЛТУРНА ПАНОРАМА

Н А СТУПЦИМА ДНЕВ-НЕ штампе сретамо вијести о томе да је у

Будви отворена ова или она изложба слика, гостова камери-ни оркестар тај и тај, по-зоришни представа извело позориште, из тог и тог мје-ста. Једном ријечју, у метро-поли црногорског туризма развија се све интензивнији културно-забавни живот.

Културни центар у Будви, који под овим именом ради мање од годину дана, постигају је у одређивању своје физиономије значајне резултате на плану библиотекар-ском, галеријском, концерт-ном, аматерском... У оквиру Културног центра, као што видимо, налазе се хете-рогене дјелатности, које је-дна другу у свом удруженом раду помажу.

Почнимо с аматерском дјелатношћу, која је посљедњих мјесеци доста присутна у Будви. Поменимо новофор-мирану фолклорну групу „Кањош“, коју припрема Вера Брадић, досадашњи у-мјетнички водитељ пришти-нског ансамбла „Шота“. Пи-онирску балетску групу, која је већ наступала, припрема „Хајди Филогић“. Ових дана почеле су пробе и у по-зоришном жанру „под кома-ндом“ Ђорђа Вујовића, позоришног и филмског редитеља, који припрема драмати-зацију Јубишине припови-јетке.

Г.

Супротно одредбама закона

У прошлом броју „ПРИМОРСКИХ НОВИНА“ објавили смо напис „САЧУВАТИ ГРАД — СПОМЕНИК“ који је у јавности имао прилично одјека, али понедјеље и су-протног, судећи бар по оном што су послије једне инспек-ције констатовали стручњаци Завода за заштиту споме-ника културе. Адаптацијом зграде у којој се налази про-давница „Атекса“ грубо је нарушен карактеристични спо-љни изглед приморске куће. Кривица за ово пада на љу-де из овог предузећа, као и на Одјељење за урбанизам Скупштине општине, које их није онемогућило да пусто-ше архитектуру старог града, који је као културно добро Законом заштићено.

У плану су и дјелатности које су од битног значаја за стварање културног штиму-нга публике. Сада су, из представе у представу, пуни-је дворане, што је доказ да је култура постала неза-билизни чинилац друштве-ног развијатка.

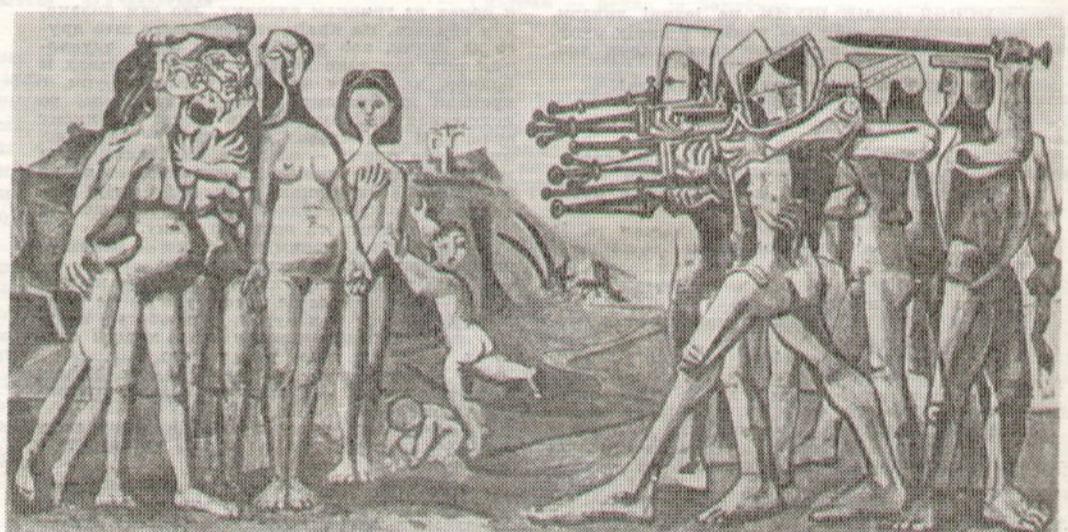
Културно-забавни програм биће током ове године све разноврснији и богатији. У мају почиње један од већих фестивала озбиљне музике у нају земљи „Дани музике“. На Дан младости биће отворена збирка археоло-шког материјала из будванс-ких локалитета. Значајат је подухват организација изложбе копије фресака из Македоније, Србије и Црне Горе, која ће бити приређена на Сајмишту за вријеме одржавања фестивала „Да-ни музике“.

Наивци Црне Горе добије у Будви простор за излагање својих радова. Изложба ће, највјероватније, бити приређена на Сајмишту, а треба да окупи све оне у-мјетнике који још нијесу излагали као „наивни“ слика-ри и скulpturi.

У припреми је „Водич кроз Будву, Св. Стефан и Петровац“, који с техничке стране припрема „Турист-комерц“ из Загреба. До краја године треба да буде завршена „Споменица погину-лих бораца са подручја буд-ванске општине“.

„Приморске новине“ имају своју читалачку публику и ван Будве. Уз њих не излазити и подлистак за дје-цу.

С. П.



Пабло Пикасо: Покољ у Кореји 1951.

Гернику била онај „есе типи-дјела“, убрзо су то постали Вар-шава, Ротердам, Нанси, Конвен-три, све до дана када је Ев-ропа остала само једна чудови-шна морална и материјална ру-шевина... Тога страшног дана испоставило се да је „Герника“ најевропскија од свих познатих слика“.

Кроз мноштво својих великих дјела, Пикасо је овјековјечио стражите Другог свјетског рата и његове концетрационе логоре. Прије тога, Франка је представио са сипином главом како по-купава да прободе бика — Шпа-нију.

Досљедан себи, свом умјетни-чком стваралаштву својој идеј-

ној борби против Франка, умро је у близини своје домовине, ко-ја је још и данас под Франко-вим режимом. Ипак, и мртав, Пикасо својим дјелом и даље позива своје сународнике да забце чизму и да у Шпанији не буде плача дјеце, жена, птица, цвијећа...

С. Паповић

ЗНАЧАЈНА КУЛТУРНА МАНИФЕСТАЦИЈА

У ТОКУ ПРОШЛОГ МЈЕСЕЦА — тачније: од 10. до 17. априла — у Будви је одржан пролећни сајам филмова на коме су се са својим програмским листама, такорећи, први пут окупили сви југословенски дистрибутери — из Београда: „Авала-Генекс“, „Инекс филм“ и „Морава“, из Загреба — „Кинематографи“ и „Кроација“, из Будве — „Зета“, Љубљане — „Весна“, Сарајево — „Кинема“, из Скопља — „Македонија“, из Приштине — „Косово филм“. На сајам је стигло око 250 представника биоскопа не само из великих и средњих градова, већ и из мањих мјеста наше земље.

Поред око стотину најновијих филмова, који ће стићи на југословенски репертоар тек почетком 1974. године, представницима биоскопа пубијен је богат и разноврstan програм од око 1500 играних филмova из свих региона и најразноврснијих жанрова. Према томе, значај будванског Сајама био је у томе што су на њему резервисана за приказивање најквалитетнија филмска дела која ће бити ради гледана од највећег броја посетилаца биоскопских дворана.

Да би представници предузећа за приказивање филмова, као „кущи“, могли да стекну што приближнији увид у „робу“ која им се нуди, сва предузећа су специјално за ову прилику штампала каталоге и друге публикације информативно-пропагандног карактера у којима највиднија мјеста заузимају најзначајнија остварења свјетске кинематографије, међу којима, на прво место, долазе филмови приказани на фестивалу фестивала у Београду. Представницима биоскопа је, поред тога, за вријеме трајања Сајама, приказано 27 филмова. Поред једног домаћег (друштвена драма „Жута“ Владимира Тадеја, са Ружицом Сокић и Вером Чукић у главним улогама, није стигла на вријеме), Голикове драме „Живјети од љубави“, на Сајму је приказано неколико веома интересантних дјела седме умјетности. На право место треба поменути ратну драму Јурја Озера — „Битка за Берлин“ — четврти дио знамените епопеје познате под заједничким називом „Ослобођење Европе“. Џек Старец се представио као режисер интересантног авантуристичког филма „Катетан Слотер“ у коме главне улоге тумаче Чим Браун и Стела Стивенс. Џон Старес је аутор изванредног вестернског филма „Џо Кид“ у коме је главна улога повјерена Клинту Иствуду. Ненадашни мајстор филмова страве и ужаса, Алферд Хичкок заступљен је својим најновијим остварењем у том жанру „Френзи“ које је приказивано на ФЕСТУ 73. Специјалиста за костимиране историјске драме и спектакле, француски режисер Кристијан Жак представљен је вестерном „Револвераше“ у коме пигтольима и шармом баратју Брижита Бардо и Клаудија Кардинале. Рене Клеман, једно од првих имена француског и свјетског филма, заступљен је својеврсним кримићем „Непознати је дошао с кишом“ у коме главне улоге тумаче симпатични Чарлс Бронсон и не само лепа већ и талентована Марлен Жобер. Шон Конери који се прославио као Џемс Бонд, игра у филму Гаја Хамилтона „Динамити су вјечити“. Род Стјајер, кога се сјећамо као неупоредивог Наполеона из Бондарчуковог

ремек-дјела „Ватерло“, партнер је Џемса Кобурна у вестерну „Сакриј се“, чији је режисер у свemu изузетни Сербо Леоне. Сем Пекинто аутор је два филма у којима главне улоге тумачи исти глумац — талентовани Стив Мек Квин.



Илија Милутиновић

То су драма „Шампион родеа“ и кримић „Гетвај“. Да „Шериф на Дивљем западу“ није вестерн већ комедија режисера Нормана Таурога ујвијерићмо се на основу имена његових протагониста — Џери Лиуса и Дина Мартине. Гордон Паркс је аутор трилера „Детектив Шафт“. Режисер Хирокацу Ишумира заступа јапанску кинематографију филмом авантуристичког жанра „Трлжи се Очи — живи или мртва“.

КРИЗА ЈЕ РИЈЕШЕНА ОДЛИЧНИМ ФИЛМОВИМА

Обратили смо се за разговор Илији Милутиновићу, директору „Зета-филма“, предузећа — домаћина ове значајне културне манифестије. Почекли смо констатацијом да је не тако давно да би могло бити већ заборављено југословенски репертоар важио за један од најбољих у свијету, послије чега је дошло до својеврсне анархије на филмском тржишту. С тим у вези, поставили смо Милутиновићу питање шта је предузеће на чијем се челу налази пре-

дузело и постигло у борби против шунда и колики је удио „Зета-филма“ у заједничким настојањима да се квалитетним репертоаром допринесе васпитавању укуса публике?

— Од како постоји, „Зета-филм“ прворазредну пажњу поклања квалитету филмова — **РЕКАО ЈЕ МИЛУТИНОВИЋ**. — О томе — **НАСТАВИО ЈЕ ОН** — најречије говори податак да је од укупно 600 филмова које је ово предузеће откупило за приказивање у нашој земљи двије трећине било изнад просјека. Средства која су улагана у репертоар — а она су износила неколико милијарди — често су се враћала у другом, вреднијем виду који се динаром не може исказати — представљала су дугорочну инвестицију, јер су омогућавала да се укус публике подigne на виши ниво.

Ранијих година таква настојања била су — да се гако изразим — безболнија: страни филмови били су значно јевтинији него данас, а број биоскопских посјетилаца перманентно је растао. Долар је најприје плаћан 300 динара, затим два пута толико, па 750 динара, да би данас иоле вредније филмове плаћали по пет — шес, чак и петнаест пута више него некад! Истина, расле су и цијене улазницама, али никад ни у приближној пропорцији. Затим је прије неколико година почeoрапидно да опада број посјетилаца — са 130 на око сто милиона!

Истрајавање на политици да приликом куповине филмова њихов квалитет буде одлучujuћe мјерило имало је за последицу постепено опадање укупног прихода и дохотка радне организације. Тако је, прије двије-три године, до тада једно од најакумулативнијих у нашој Републици, предузеће „Зета-филм“ стигло до ивице рестабилитета — ни једног дана није издвојило у свој пословни фонд! Суочили смо се с кризом која се — да смо другачије, то јест како не треба, радили — могла веома лако изbjећи, коју ни тада није било тешко ријешити: требало је само уступити пред стихијом, одустати од

заузетих ставова и куповати само филмове који доносе паре. Нисмо пошли тим најлакшим путем, већ смо испрвајали на догадашњем и — испливали смо из кризе, захваљујући одличним филмовима. Да поменем само два која су од Комисије за предикатизацију посебно пре поручена за југословенски биоскопски репертоар и која су предузећу доцјела пополовину укупног годишњег прихода. То су Дејвид Линова скриптирања Пастернаковог романа „ДОКТОР ЖИВАГО“ и филм истог режисера „РАЈАНОВА КЋИ“.

Дакле, седамнаестогодишња традиција пије изневјерена. Примјер који сам навео веома је илустративан да покаже како је репертоарска политика овог предузећа била једино исправна. А она се, најкраје речено, саслојала у томе што смо куповали филмове које, без икакве бојазни, могу гледати сви наши радни људи и сва наша дјеца.

ВАСПИТАВАЊЕ УКУСА ГЛЕДАЛАЦА — ДУГО-ТРАЈАН ПРОЦЕС

Други наш саговорник је **Милан Новчић**, директор дистрибуције „Инекс филм“. Интересовала нас је тајковања техника избора филмова за биоскопски репертоар, као и зашто неколико филмова са фестивала неће, односно неће бити увезено.

— Јавност у цјелини недовољно је обавијештена о правом стању ствари у појединачној дистрибутора да се побољша репертоар увезених филмова — **ИЗЈАВИО ЈЕ НОВЧИЋ**. — Путем друштвеног договора — **НАСТАВИО ЈЕ ОН** — још прије двије године приступило се низу мјера које су допринијеле да на екранима гледамо што болја дјела.

Свако од десетак предузећа за промет филмова има

своју службу репертоара која прати филмску производњу у свијету. У евиденцијама се налази више од хиљаду филмова. Практично, не може остати непознат ни један филм на коме се у свијету ради или чије се снимање припрема. Илустрације ради, поменимо да се на проtekla три београдска ФЕСТ-а није појавило ни једно дјело које се није налазило на листама неког предузећа за промет филмова. Највећи број дјела приказаних на



Милан Новчић

фестивалу фестивала је купљен и већ се приказује или ће се ускоро појавити у највећим биоскопима. Није увезено само неколико филмова, који — и поред тога што су их радили познати режисери или су били праћени великим пропагандним капањем у свијету — нису задовољили наше естетско-умјетничке критеријуме.

Проблем филмског репертоара креће се око различитог схватљања мјерила о врједности појединачних филмова. За мене су она одређена и не разликују се од оних која важе при оцјењивању других умјетничких дјела: идеја на порука, приказивање хуманих односа и одређени умјетнички ниво.

Пошто се у свијету не производи, па и код нас не увози, велики број високо-квалитетних филмова, то је вјештина сваког дистрибутора да у „остатак“ репертоара уврсти добра забавна дјела која су нам, такође, неопходна.

Не могу се из њега искључити ни неки жанрови који су често злоупотребљавани у комерцијалне сврхе, као што су вестерни, трилери, криминалистички филмови, чак и мелодраме, с тим што из тих жанрова треба потпуно изоставити шунд.

Васпитавање укуса гледаљаца дугорочан је процес и не зависи само од филмова које ће они видjeti, већ и од опште опште културе гледаљаца, на коју се, наравно, може утицати презентирањем високоумјетничких филмова.



Кадар из филма „Кад легенде умру“

ЦРВЕНА ОПШТИНА НА ЈАДРАНУ

ПОШТО ЈЕ ЗЕМЉА БИЛА „МРШАВА“, а и пије је било доволно, Петровчани су одлазили у Коринт и Цариград, Америку, Канаду, Аустралију и Персију. Годинама и денцијама оставали су у тубићи — по рудничким окнима, шумама, на плангажама памука, по пољима нафтносним. Враћали су се појединачно, најчешће изнемогли, кад коју, од уста одвојену, пару уштеде — да умру у завичају, а заједнички и до посљедњега — кад би домовини затребало.

ТРАЖИЛИ СУ ДА СЕ СЛУГЕ ОКУПATORA ИЗВЕДУ ПРЕД СУД

У свијету далеком и туђем научили су и шта је то солидарност подгачних и колико људе чинија. Јакими заједница вјероване. Сазнали су, нарочито за вријеме првог свјетског рата, нешто и о томе да се од ланаца и окова могу искувати непобедиви мачеви револуције. Својим очима гледали су како на фронту међународна реакција разоружава руске војнике — оне који се нијесу оглушили о Ленинове ријечи којима је позивао људе да више не пролијаву крви за профите капиталиста и славу династија. А када су се са Солунског фронта вратили у свој крај, у њему су се на сваком кораку сретале црне марме. Сиромаштво и незбринута ратна сирочад подсећали су их на његове дубоке ране. Постајало им је сваким даном све јасније да су жртве биле узалудне и да нијесу трнути у рововима за срећу и слободу народа, већ за њихово ново поробљавање, често још теже и окрутније. Зато нијесу хтјели да бује на стваралаштву својих дома, поготово што су у ратом ојаћеном завијају нашли односе какве су некад оставили. Нијесу се могли помирити ни с тим да „окупаторски“ шпијуни слободно шетају, метаничи, као и дотадашњим, новим газдама — да би они били исто тако благонаклони према њима. Отворено и одважно, тражили су од ондашњих власти да се све слуге окупатора изведу пред суд. Умјесто тога, стигло је још жандарми, финансне и војске. Али, и те „популарне“

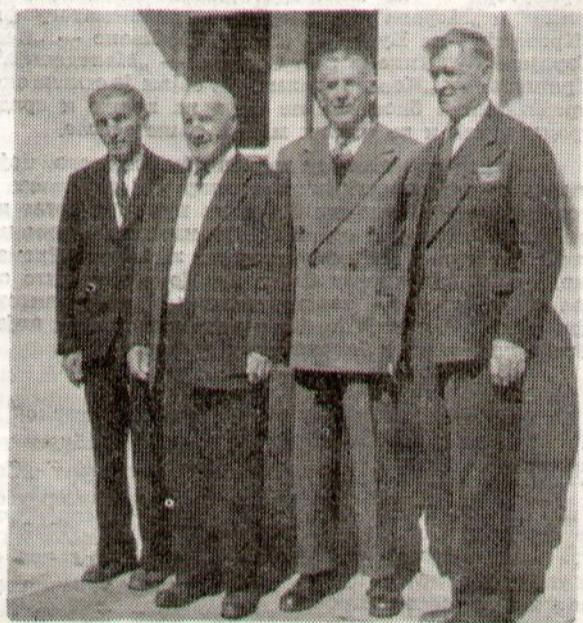
ри, горјеле, о томе како је уверења за човјека да „испја пехар биједе до мутљага да би неко носио свилу и адијаре“, како никог не треба учити језику понизности. А Петровчani, занесени оном што је њега занијело, слушали су тог на смрт болесног човјека који у друштву разбојног није имао времена ни могућности да се лијеши, тог бораца чије срце, и кад буде престало да куца; „неће престати да за борбу друга срца покреће“. Волјели су и учili od tog човјека који им је говорио да „послије сваког дана долази сутра које ће од свих затражити рачун за оно што су учинили“ и како на развалинама старог треба започети изградњу новог свјета за који се приједи борити и у тој борбиној.

Комунисти су, још у септембру мјесецу 1920. године, били једина политичка снага која је имала масовну подршку готово читавог народа. Постојао је узец власт у руке, образовали су своју општинску скupшtinu на чијем се челу налазио Саво K. Вукović. Иако су били три у окувластодржача, они су одржали на власти све до јула мјесеца 1921. године, када је у Делницима пао творац Обнзане

случају живот комуне и њених најважнијих актера. „Овом Изложењу“ — читамо у једном од првих аката послије конституисања прве комунистичке општине на Јадрану — „долазе гласови да се у општини у Петровцу упорно шире брзинама и комунизам. Зато ово Изложење позива ту управу да извијести да ли заиста у тим гласовима има истине... Уопште, све што се мисли нека се изволи рећи отворено и јуначки као што то доликује јуначким Паштровићима, јер данас свако не споразумијевање може бити судбиносно за највеће интересе наше славне отаџбине“. Када се има у виду чињеница да су не само полиција него и војска били ангажовани да спriječe rad општинске скupштине и револуционарно расположење упуте погрешним током, онда цитирали докис, у коме се апелује на чојство и јунаштво Паштровића, значи признавање пораза и тражење „частног излаза“ из прилично неугодне ситуације. Политичко изложење, не добивши никакав одговор на свој докис о „ширењу брзинама и комунизам“, тражи од Петровчana da „поступи ред и законитост“. Овог пута Општински одбор се лаконски огласио: „Ми мислим да би најбоље било да се одмах премјесте сви жандарми и финанси. Иначе, у противном, не можемо гарантовати за ред и мир!“

„Није одговорено на овај одговор, ни на поновно тражење Иве Суђића да се шпијуни окупатора изведу пред суд. Умјесто тога, стигло је још жандарми, финансне и војске. Али, и те „популарне“

ВИЗИОНАРИ СВЈЕТЛИЈЕ БУДУЋНОСТИ СТАВЉАЛИ СУ У ИЗГЛЕД САМО БОРБУ КАО УСЛОВ БОЉЕГ И ПРАВЕДНИЈЕГ ЖИВОТА



Општинари црвене комуне

Поглаварства у Котору. У извјештајима који су слати из Будве могу се наћи имена сумњивих лица. То су Павле L. Срзентић, Нико L. Перазић, Марко M. Грговић, Стево L. Андровић и Милош Р. Папан „са својим кћеркама Олгом и Босильком“. Као комунисти Поглаварству су пријављени предсједник општине Саво Вукović, секретар Митар D. Суђић, Симо K. Суђић, Митар L. Ђелица, Нико Медиковић Раде K. Вукović и Иво I. Франчићевић. Списак осумњичених се не завршава овде, али се имена осталих не могу прочитати, пошто је вријеме учинило своје. Блажко Ђукановић је, усталом, сваког становника сматрао сумњивим. „Час ти је извијештити“ — пише он у једном извјештају — „да сам... обилазећи територију подручног ми опдејека, дошао у Петровцу и ујерио се да у цијeloj општини, а нарочито у Петровцу, међу становништвом влада потпуна анархија...“. Он за „ширење комунистичких идеја“, које се повећава сваким даном, све више благодарећи без икакве контроле самовољном раду општинске управе, оптужује у првом реду предсједника општине „који припада Комунистичкој партији. Каснији познати издајник и четнички командант, који ће своју каријеру завршити 1943. године у манастиру Острогу, пише свом претпостављеном да петровачки комунисти, снабдјевени путним и спрavama од предсједника своје општине, одржавају сталне везе са својим истомишљеницима у Дубровniku. „Колико сам се могao лично, а и преко других ујерити“ — пише будуби генерал, био и издајник — „тај комунизам из дана у дан преузима у крају самовољу и наставља на власт и земаљске законе као да их и не постоји“. И жали се да је жандармерија немоја да „обавља своју дужност како треба, па макар и најсвеснија била, а не онаква када је упуштена њиховим државним поступањем и самовољним поступцима према појединцима.“

Петровчani су све спорове рјешавали споразумом, а на тражење Политичког изложења и других власти одговарали су негативно или су се оглушкивали о њиховој наређењу. Донијели су одлуку да се на њиховој територији порез не плаћа, пошто би се „на тај начин помогала народна држава“ против које су се борили. Када је 2. децембра 1920. године из Будве затражено да се Општина постара о смјештају и запошљењу изјесеног броја избеглица из Русије, Саво Вукović је одговорио телеграмом следеће садржине: „Ми такве не примамо!“

Мало је документа сачувано из периода рада Петровачке, прве комунистичке општине на Јадрану: у вријеме диктатуре и у току окупације многих аката су уништена. Али, иако су документа нестала у сјећањима и срцу народа није могла бити изbrisana свијетла успомена на петrovачke — визионаре љепше и свјетлије будућности.

М. ЛАЛИЋ



Никола Коваčević говори на свечаности

Милорад Драшковић, министар унутрашњих дјела краљевске владе. Тада је општинска управа смјењена, а многи чланови су покапшени. Павле Срзентић био је оптужен за припремање атентата на краља Александра! Да тада, до завођења опсадног стања, Петровac је живио посебним, веома интензивним политичким животом. О томе кажавају се и он био налази се више трагова у полицијским архивима и преписи такозваног Политичког изложења из Будве и Поглаварства у Котору него у сјећањима ријетких савременика. Слиједећи траг тих докумената, могу се доћарати не само давно минули дани, већ и поједине личности, у сваком

Унутрашња контрола у радним организацијама

Иако је ради обезбеђења и заштите друштвене имовине потребно основати службу интерне контроле, има радних организација на подручју које нису у својим основним нормативним актима немају ниједне прописе која говори о контроли пословања. Ово је у супротности с данашњим потребама за бОљом заштитом друштвене имовине, па се намеће потреба да се у свакој радној организацији оснују посебне службe за унутрашњу контролу.

На који начин треба организовати интерну контролу, односно којим методом она треба да се служи да би била што ефикаснија.

Служба интерне контроле у радној организацији треба да је орган радничког савjeta и управног одбора. У обављању својих функција она треба да дјелује као превентивни орган — да води рачуна о отклањању узрока који доводе, или могу довести, до противаконитих радњи по имовини и друге интересе радне организације. Своје послове овај службe треба да обављају сталном контролом материјално-финансијског пословања и других видова заштите радне организације и њених јединица.

Служба интерне контроле, начин њеног функционирања и њен однос према другим органима и организационим јединицама треба да се регулише посебним актом — правилником о унутрашњој контроли радне организације. Њени задаци би зависили од врсте, величине и осталих специфичности сваке радне организације, а морају бити детаљно формулисани, јер ће само тако омогућити несметано обављање послова. О резултатима свога рада као и о мјерама које су предузете, интерна контролa је дужна да у одређеним роковима обавјештава раднички савјет и управни одбор. Кад се зато укаже потреба, раднички савјет треба да захтјева изјавштаје о појединачним догађајима и појавама.

На радном мјесту контролора треба поставити лице које има одговарајућу стручну спрему, искуство на пословима које треба да обавља, тј. да је способно најмање онолико колико и онај чији посао контролише.

Од аනектираних 12 радних организација са наше подручја, свега три имају сајме дјелимично формирани унутрашњу контролу.

Д. Абрамовић

Пријављивање туриста

ИАКО ТАЧНОСТ, УРЕДНОСТ И ЕКСПЕДИТИВНОСТ пријављивања боравка наших и странских грађана представља вишеструку обавезу и корист, на подручју будванске општине прилично су испољени проблеми пријавно-одјавне службе странаца и домаћих грађана. Они нарочито долазе из изражаја у јеку туристичке сезоне. Предузети и организације које пружају услуге смјештаја неуредно пријављују домаће и стране гости, а приватници су у том погледу још неуреđeni. Наши, па и страни грађани кампују где им се пружи згодна прилика, не водећи рачуна да ли је то једнога памићено за кампонавање, а многи се упознатији пријављују, тако да је евидентија о промету непотпуна, а губи се и боравнишна.

У Службеном листу СФРЈ бр. 6/73. објављен је Закон о крећењу и боравку странаца у нашој земљи, а у Службеном листу СРЦГ број 30/71 и 13/72. Закон о пребивалишту и боравишту грађана, Правилник о начину вођења евидентије, обрасци за пријављивање и одјављивање боравишта, односно промјену адресе стана. Са овим прописима треба да се упознају лица која раде на реџијама, односно домаћинства која изнајмују собе гостима.

Боравак се мора пријавити у року од 12 часова од када је пружена услуга смјештаја. Подаци треба да буду тачни и одговорни дати на сва питања предвиђена у пријави боравка и књизи гостију, а пријава да је читко попуњена.

Књиге гостију воде се на посебним обрасцима објављеним од стране Одјељења унутрашњих послова, и то почетком и крајем сваке године. Ове књиге чувају се најмање три године од часа закључивања. Ако организација или домаћинство престане да се бави пружањем услуга смјештаја дужно је да књигу боравишта преда Одјељењу за унутрашње послове.

Сматрамо да није на одмет скренuti пажњу да домаћинства упозоре гости да предмете веће вриједности или новац остављају у трезорима одређених објеката на чување, како би се онемогућило крађу.

Б. Раднатовић

ЦИНОВСКО ДРВО

Недалеко од Жабљака под Јурјиковим, на падинама села Јаворја, расте циновно дрво, које зову Јаворов гај. Такво "миш" добило је зато што под његовом крошњом може да се размести коло од стотину момака и дјевојака и да пријављену пљуску нико од њих не покине!

У ДАНИМА РАВНО-ДНЕВИЦЕ

Сунце у Шавнику, у данима разводнине, излази и излази по два пута дневно! Изјутра се појављује иза Пивске Крајине, прелази изнад доње ријеке Ваљеле да би око два сата послије поново био видан иза Градца. Не дуго потом, снега послије сут и по времена, појављује се изнаду два брда, а предвече поново излази за планину Ворник.

КАКО ДЈЕЛУЈЕ ИНОСТРАНА ШПИЈУНАЖА У ЈУГОСЛАВИЈИ

Под маском научника — агенти великих сила

КАКО ДАНАС ДЈЕЛУЈУ ИНОФАМИВНЕ СЛУЖБЕ (читај: шпјууни) великих сила? Да би исцрпно одговорили на ово питање, требало би много пристора. Ипак, каквим да шпјууни типа Џемса Бонда нису више у моди и да се шпјунаџа данас служи врло усавршеним и рафинији методама, тако да, често, права дјелатност, својствена шпјунаџи, бива замаскирана. То не значи, наравно, да ловци информација не стану такође, иза дрвета ради фотографија војних постројења, правећи се да изнајмују.

Американци, на пример, тврде да 80% информација које ЦИА (амерички обавјештајни служби) сакупља у свим дјеловима свјета добија из легалиних извора. Али, теорија о којој је ријеч изгледа намјерно створена да деморализира мале земље, да би изгубиле сваку наду да се могу одупријети и супротставити евентуалној присутиству великих. Али, не води рачуна о тенденциозности ствари, остале чињенице да такозвани "легални" извори пропуштају доста података интересантних за најделикатније области живота једне земље.

Из овога слиједи неопходност да се не само предузму одређени мјере да заштите пукотина, већ, такође, да се подигне ниво свјести грађана, како би знали да бране интересе земље и чувају њену безбедност.

Са тим циљем изнједићемо неке примјере необичних метода којима пријегавају шпјунске агенције.

КАКО СЕ БИРАЈУ КАНДИДАТИ ЗА СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈЕ

Прије четири године, тачније 26. априла 1969, један посланик је у Савезној скупштини поставио питање: „Ко је одобрио Институту за друштвено науке из Београда да у нашој земљи спроводи анкету у сарадњи с Колумбијским универзитетом из Америке?“ Предсједник Савезног савјета за координацију научних дјелатности одговорио је да нико није дао слично одобрение!

Сазнalo се да је поменути Институт примио за такву анкету 5.000 долара и тражило да се установи ко је одговоран за пружање података који представљају државну тајну. Примијењено је да бројна истраживања, анкете, подаци неопходни за израду докторских теза или дисертација показују присуство шпјунских агенција или, у најгорем случају, покушаје мијешања у унутрашње ствари наше земље и прикупљање појерљивих података који се односе на економску и друге области, а служе и за помагање субверзије активности против Југославије.

Тако се показује да ни изјаве научне иницијативе нијесу ослобођене политичке и

теорија о деморализању малих земаља. — САРАДЊА НУЂЕНА ОД НАШИХ НАУЧНИХ ИНСТИТУЦИЈА. — ПОТРЕВА ВАСПИТАЊА НА ТЕМУ БЕЗБЕДНОСТИ И ОПШТЕНАРОДНЕ ОДБРАНЕ

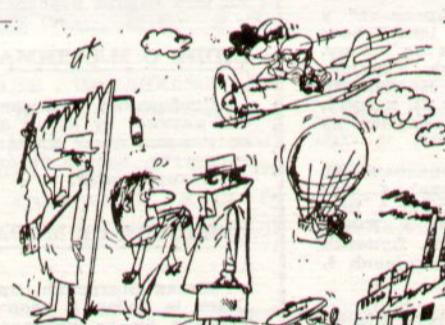
шпјунске хипотеке или пропаганде. Појединачни научници причали су својим југословенским колегама да су подвргнути интензивном притиску да заједно с научним прикупљачима и податке друге природе, да их уметну у њихове студијске радове и расправе на начин да изгледају као дио техничких радова и да их тако кријумчаре.

На аналоган начин дјелују изјаве стране установе у избору стипендија за специјализације у иностранству. Из разговора с кандидатима види се да им се постављају питања која немајуничег зјединичког с њиховом специјализацијом: поставља се питање, на пример, да ли чланови СКЈ, одобравају ли његову политику, да ли су у стапу да одрже предавање о проблемима који се дискутују у организацији Савеза комуниста Југославије. Питања, дакле, чисто политичка, с којима се хоће, на изјавстван начин, извршити притисак, излачићи је у то и одређене информације. Често „претходни изасланици“ немају ни толико скрупула да скривају своје начине.

ПРЕДУЗИМЉИВИ БУДУЋИ „ДОКТОР“

Органу управе једне наше општине представио се један Њемац. Посједовао је потпуно исправну документацију из којих је излазио да је асистент на једном универзитету у Савезној Републици Њемачкој. Он је затражио дозволу да добије увид у општинске планове. Тражио је необичне податке и, пошто је био сумњив, асистент је одбијен. То га није много забринуло. Покушао је да оно што га интересује постигне преко легалног канала. У географском институту „марљиви“ Њемац добио је препоруку једног функционера. Ипак, са активношћу њемачког научника упознати су надлежни републички органи.

Њемац је постигао оно што је хтио. Елаборат и подаци прикупљени су за шест мјесеци, за које пријеме је „снимио“, како се обично каже, унутрашњу демографску ситуацију, социјалну, етнографску, економску и политичку ситуацију општине о којој је ријеч. Његова марљивост била је толика да је прикупљао податке из свих насељених центара, о свакој породици, о броју запошљених, о квалификацијама становништва, о привредним предузенима, о плановима развоја свих привредних сектора. Будућег „доктора“ друштвених наука интересовале су, такође, информације о учествовању појединача у Народноослободилачкој борби или у клиничким формацијама затим, о националној припадности тих учесника. Другим ријечима, како су касније признали сами општински функционери, „марљиви“ Њемац је успио да сакупи податке које, чак, ни општинска администрација није посједовала. „Научник“ је, уосталом, претпостављао да његов задатак није био задужен да прикупља податке који могу служити за пропаганду и, евентуално, за разорне акције.



ОБАВЈЕШТЕЊЕ

Одлуком Републичког завода за заштиту споменика културе СР Црне Горе, а на основу Закона о споменицима културе СРЦГ (Службени лист 9/61 и 12/65) стари град Будве и Свети Стефан у цјелини, стављени су под заштиту Закона. Заšтити подлежу и сеоска насеља и сви културно-историјски споменици на подручју општине.

У складу са овом одлуком у овим цјелинама не смји се вршити било какве измене постојећег стања без одобрења надлежног организације. Под изједињенима се подразумијевају:

— нова градња, надградња, рушење постојећих објеката или њихово преуређивање;

— истицање фирмама, натписи, фарање, освјетљење објеката, и сл.

— изјавајујући да је узимају објекате, и да ће га користити за свакоје посједовање;

— интервенције на друштвеним објектима и просторима (улице, тргови, зидине, тврђаве);

— постављање привремених објеката продажне и услужне дјелатности, као и коришћење простора у те сврхе.

У циљу ефикасности спровођења ове законске од-

луке и очувања споменичког фонда од посебне друштвене вриједности на подручју СО Будва, Завод за заштиту споменика културе СРЦГ из Цетиња својим рјечима број 02—149 од 26. III.

1973. године овластио је одређене представнике Културног центра да уз сарадњу са Заводом врше надзор и друге послове везане за спровођење одредби Закона о заштити споменика културе СРЦГ.

Обавјештавамо све радне и друштвене организације као и приватна лица да се по изведеном питањима са захтјевом обраћају Културном центру Будва.



На слици: Екипа „Милочера“

ФУДБАЛСКИ КЛУБ „МИЛОЧЕРА“, који припада истоименом спорском друштву које је недавно основано у Светом Стефану, припрема се за такмичење које му предстоји у лиги фудбалског подручја Котор. Одигране су неке пријатељске утакмице, где нијесу постигнути боли резултати, што значи да је екипа у стварању и да треба дosta рада да би добила одређену физиономију.

Екипу тренира Никола Лазовић, некадашњи тренер „Петроваца“ и тренинзи се редовно одвијају. Понито ће такмичење почети тек ујесен, остаје дosta времена да се екипа консолидује и спремно стартује у такмичењу.

ФУДБАЛСКО ПРВЕНСТВО ЦРНЕ ГОРЕ

Одличне игре „Петроваца“

- У ДВЈИЈЕ УТАКМИЦЕ „ПЕТРОВАЦ“ УЗЕО ТРИ БОДА И ПРУЖИО СИГУРНУ ИГРУ.
- „МОГРЕН“ НЕЕФИКАСАН И ЗБОГ ТОГА СУ ИЗГУЂЕНИ ВАЖНИ БОДОВИ.

Наставак првенства у Црногорској лиги донио је пољорачан успех за наше лигаше. Наиме, „Петровац“ је у двјема тешким утакмицама пружио добар фудбал и засвојио три драгоцене бода. Да га судије нијесу оштетије у Даниловграду, била би освојена четири бода и остварен потпун тријумф. Међутим, судије су, изгледа, обзирљан проблем ове лиге, што се показало и на утакмици са „Морнаром“ у Петровцу, мада овдје њихове одлуке нијесу утицале на резултат. „Петровац“ је показао да има солидну и унгару екипу у којој нарочито импонира сигурна одбрана, а, што посебно радује, и нападачки ред је ефикаснији него у је-сјењем дјелу такмичења, мада не у оноликој мјери којко је то потребно, посебно, ако се гаје жеље за бољи пласман. Долазак бека Вујовића је освјежење и подстrek за још бољу игру одбране, посебно ако се тима на уму, да је бековски пар „Петроваца“ претпријо дosta изједана, а још није најено срећно рješenje. Голман и халфлинија су најбољи дјелови овога тима, а навала, коју предводи одлични Мердовић, знатно је појачана дослаком Никезића.

„Могрен“ није испунио очекивања. Ово је утолико више погодило његове навијаче, што се екипа у паузи одлично припремила. Прве дводесетак утакмице игрane су у Тивту, и ту је требало „укњижити“ бодове. Међутим, десило се најгоре: освојен је само бод, и то је довело екипу у дosta незавидан положај. Пораз против „Челика“ је пао утолико теке што је „Могрен“ пружио добру игру, али се испољила стара слабост — неефикасност играча. Прво полувијејеме против „Графичара“ припало је „Могрену“, а од безброя шајси само је једна искоришћења! Дакле, игра гледаоцима — а бодови гостима. Можда

је то само тренутна криза у коју је упао овај тим, који је обзирљиво хендикепиран и тиме што нема домаћег терена, и вјероватно ће наредне игре донијети боље резултате: екипа има одличне појединце и добро је припремље на.

С. Г.

АРСЕНАЛ — ПЕТРОВАЦ 0:3

СИГУРНА ПОБЕДА

Игралиште „Арсенала“ у Титту. Гледалаца 1000. Терен: блатњав и текак за игру. Судија: Славковић. Стријелици: Шољага у 12, Красајевић у 35. и Перовић у 88. минуту, у 65. минуту искључен из игре Мердовић.

ПЕТРОВАЦ: Јовановић 10, Вујовић 8, Драговић 6, Калуђеровић 8, Ратковић 9, Шољага 8, Баконовић 8, Никезић 7 (Бинђиновић), Вукотић 8, (Шеровић 7) Красајевић 9, Мердовић 6.

„Петровац“ је у изванредној игри савладао врло убедљиво екипу „Арсенала“ и доказао да његови прољени резултати нису случајни. Током читаве утакмице његови фудбалери играли су солидно, не дозвољавајући никакво изненадење. Одбрана је врло сигурно дјеловала у којој је импоновао увјек солидни Ратковић, а нападачки ред је близим контранападима стварао повољне шансе. Већ у 12. минуту, послије изведеног скраћеног корнера, Шољага је изврсним ударцем главом савладао голмана Пасковића, „Петровац“ је стапио играо отворено. Плод такве игре је и гол у 35. минуту, којег је постигао најбољи играч утакмице Красајевић.

Почетак другог полувијејеме притајао је домаћима, али чврста одбрана „Петроваца“ није дозволила да буде угрожен гол.

Пред сам крај, у 88. минуту, послије одличног продора Баконовића, Бинђиновић, који је заменио Никезића, одлично је центрирао. Перовић, који се налазио пред голом, сигурно је главом савладао Пасковића.

У 65. минуту судија Славковић је, због међусобног кошкања, искључио из игре Мердовића и бека домаћих.

С. Г.



Петар Ракочевић

ДОБРА ПОМОЋ У ПОЛИТИЧКОМ РАДУ

ЗАВРШАВАЈУЋИ АНКЕТУ ШТА О „ПРИМОРСКИМ НОВИНАМА“ МИСЛЕ ЧИТАОЦИ СРДАЧНО СЕ ЗАХВАЉУЈЕМО НА ПОДРШЦИ И СУТЕСТИЈАМА КОЈЕ СУ НАМ ДОБРОДОШЛЕ

прошлости овог краја“, јер је она богата. Имамо пуно знаменитих људи о којима данашња омладина мало или готово ништа не зна. Финансирање не би требало да представља проблем. Средства за издавање листа треба издавајти на посебан рачун, па неће бити доведено у питање његово излажење.

ЛИСТ ВЕОМА ЦИЈЕНИМ

Андира Ђогојевић, Нови Београд: „Претпоставник сам „Приморских новина“. За мене, који живим у Београду, лист има велики значај и веома га цијеним. Сваки број прочитам с посебним интересовањем од прве до посљедње странице.“

ШТЕТНЕ ПАУЗЕ

Боро Андрић, предсједник Активе Савеза омладине у Петровцу: „Лист је добар, али ми смејим да се не појави редовно. Мислим да те паузе врло штетно утичу на његово даље живљење и с тим треба престати. Младима би требало дати више простора, што би за њих значило подстrek за рад“.

МАТЕРИЈАЛНИ МОМЕНАТ — СПОРЕДАН

Драгослав Новаковић, новинар: „Лист је задовољио нашу намјену. Као такав, морао би да живи и даље, а материјални момент се не би требало да долази у питање. Лист би морао више да се бави, него што је то било до сада, питањима која би конкретношћу и објективношћу не само обавјештавала. Значи написи у „Приморским новинама“ требало би да кроз афирмативне садржаје иницирају решавање проблема из живота мјesta унутар комуније. Посебно она која се односе на туризам у џелини“.

ФИНАНСИРАЊЕ СОЛИДАРНО

Лука Ђурашевић, предсједник Општинског одбора СУБНОР-а: „Лист је добар и лично сам задовољен. Предложио бих да буду регистровани сви догађаји на нашем подручју, како би грађани били потпуно информисани, што је и циљ новина. Смета ми што излази нередовно“.

СМЕТА МИ НЕРЕДОВНО ИЗЛАЖЕЊЕ

Чедо Краљевић, конобар: „Мислим да је овај лист итекако потребан нашој општини. Предложио бих да буду регистровани сви догађаји на нашем подручју, како би грађани били потпуно информисани, што је и циљ новина. Смета ми што излази нередовно“.

ВИШЕ О МЛАДИМА

Слободанка Франовић, службеник: „Приморске новине“ су добар лист. Предложила бих да се у њима више пише о младима и да, ако је то могуће, излазе редовно. Могао би бити мало садржајнији“.

СРЕДСТВА СЕ МОРАЈУ ОБЕЗБИЈЕДИТИ:

Милан Митровић, предсједник ОКСК Будва: „Лист је добар и неопходан у сваком случају. Требало би да прерасте у недјељно гласило. Средства се морају обезбиједити. Приједоно организације би требало да имају по једну страну у листу, што би допринијело потпунијем информисању радника о свему што се забива у њима, па се те организације не би могле дистанцирати од финансирања листа“.

ЛИСТ ИМА СТАЛНУ ПУБЛИКУ

Славка Недовић, предсједник Конференције за друштвену активност жене: „Лист има сталну читалачку публику. То сам осјетила по нестрапљењу грађана у испрекивању његовог излaska који је, прво да кажем, често нередован. Мислим да би више требало писати о проблему жене — запошљености, раду, а и увести сталну рубрику „Практични савјети за жене“.

Финансирање овако корисног листа ни у ком случају не би требало да буде проблем. Социјалистички савез могао би да покрене акцију која би имала за циљ трајно обезбеђење средстава за издавање листа.“

СРЕДСТВА — НА ПОСЕБАН РАЧУН

Љубо К. Борета, пензионер: „Један такав лист у садашњим условима је неопходан. Он треба да обавјештава сваког грађанина о свему што се забива на подручју општине, и то постикже. Потребно би било увести сталну рубрику „Из

ЛИСТ РАДО ЧИТАМ

Драгољуб Вучинић, командир милиције: „Лист ми се свиђа и радо га читам. Објективно приказује догађаје. Мислим да треба дати више простора проблемима туризма и припремама за сезону“.

ТРЕБА НАСТАВИТИ

Гојко Франовић, секретар Савјета Мјесне заједнице: „У односу на вријеме од када излазе, новине су добре. Пракса да се у њима објављују најранији општински одлуци је добра и то треба наставити. Треба дати више простора разматрању проблема друштвено-политичких организација и њиховом раду“.

ИМЕНОВАТИ ЛОШЕ И ДОБРЕ

Илија Вукотић, конобар: „Врло сам задовољан листом и мислим да је оправдан излажење. Сматрам да би требало више писати о свим догађајима и конкретно наступати, а то значи: ако се ради о лошим појавама, именовати њихове поносице, а, такође, именично афирмисати добре ствари. Примијетио сам да новине касније стижу у Петровац и у недовољном броју“.

„ЗЕТА“ — „МОГРЕН“ 1:1